

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 208. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

A fegyelmezett

ember mindenképp előtt dicséretet érdemel, különösen akkor, amikor a fegyvelmen áll, vagy bukik közületek sorsa. Ma fegyvelmezett emberekre van szükségünk. Ezt a fegyvelmezést meg lehet, de meg is kell tanulni.

Aki a fegyvel ellen vét, az a nemzet ellen vétkezik.

Sokféle módon lehet vétkezni a fegyvelmezés ellen.

Mindenek előtt senki se legyen okosabb, mint a mai idők megkövetelik. Okoskodó, bölcselkedő emberek már nagyon sok kárt okoztak a köznek. Ne tudjon senki többet, mint amennyit tudnia kell, hiszen régi igazság, hogy mindenkinek kötelessége ügyelni arra, hogy a jól rendezett dolgok valóban rendben folyjanak. Ne gondolja senki, hogy az ő kivételes tudása és szakképzettsége ilyenkor segít. Ilyenkor csak az számít, ha mindenki vakon engedelmeskedik a parancsnak.

Arra is szeret gondolni a fegyvelmezetlen ember, hogy miért éppen én, miért nem ő.

Ma egyetlen védekezésünk éppen az, hogy fegyvelmezett viseljünk el a megpróbáltatásokat. Ügyeljünk arra, hogy úgy történjenek a dolgok, ahogy a tapasztalat utasítja és azok akik ezt a tapasztalatot számtalan esetben meismerték, így meg tudják állapítani, hogy mit miért és hogyan kell csinálni.

A fegyvelmezetlen ember kíváncsi is. Látni és tudni akar mindent, holott éppen az előbb mondta, hogy ő ezzel is, azzal is tisztában van.

Ilyen időkben a kíváncsiság igen veszedelmes lehet.

Cselekedje mindenki a kötelességét, saját szűkebb családjá, háza, udvara körében.

A fegyvelmezett ember lelki beállítottsága reményt nyújt arra, hogy a legnagyobb veszedelmek idején is tudja kötelességüket és nem okoznak zavart éppen akkor, amikor a legnagyobb rendre és nyugalomra van szükség.

Lássá be mindenki, hogy irányítás kell éppen akkor, amikor a veszedelem itt van esetleg a fejünk felett. Nem lehet nagyhangú kijelentésekkel se eredményt elérni, se úgy dolgozni, ahogy ma dolgozni kell mindenkinek.

Eletünk, jövőnk attól függ, hogy milyen idegzettel, milyen fegyvelmezett vas elhatározással tudjuk akaratunkat a mások akaratának alávetni.

Ne gondolja senki, hogy most ez, vagy az van fölötté, parancsot ad esetleg olyan valaki, akire eddig nem hallgatott. Ma az, aki parancsot ad, tudja, hogy miért adja. Az egyének érdeke megszűnt, a közösség nagy gondolata kell, hogy eltöltsön mindenkit, mint nagy veszedelmek idején, ezzel a közösséggel pedig csak fegyvelmezett, jó idegzetű, veszedélyben is nyugodtan cselekvő emberek tudnak biztonságosan bánni.

Fegyvel és fegyvelmeztség a legnagyobb erény, de ha kell, a legszükségesebb parancs is.

Sztalingrád romhalmaza között milliók csatája dúl

A németek elkecseregett utcai harcok során nyomulnak előre a város belsejébe

Göbbels birodalmi miniszter válaszol a kérdésre: meddig tart a háború

A Sztalingrádért folyó gigászi küzdelem tetőpontjára hágott. Mint az olasz haditudósítók jelentik, Sztalingrád városa megsemmisültnek tekinthető. A város nem egyéb, mint feldúlt utcákon felrobant házak és elpusztult gyárak örösi halmaza, amelyen belül kb. egymillió belseviki, beleértve a katonákat, munkásokat, asszonyokat és gyermekeket is, kétségbeesetten harcol, hogy néhány nappal késleltesse Sztalin örösi illúziójának összeomlását. A Sztalingrádi csata a háború legnagyobb eseménye, amelyben milliók állnak szembe egymással.

Sztalingrád városának fontos részei, mint a berlini katonai székértők közlik, már német kézen vannak. A német csapatok északról, délről és nyugatról nyomulnak előre a városban elkecseregett utcai harcokban. A nyugati felől való előretérés, amely legutóbbára vette kezdetét, esetleg döntő jelentőségű lehet, mert a város belső területén harcoló szovjet csapatokai kettévághatja. A német támadó ékek azonban a város helterületén is messze szétágazó védelmi rendszerrel találják szemben magukat és házról házra kénytelenek harcra előnyomulni. A város védői, akiknek semmi kilátásuk sincs főbb és a Volga túlsó partjáról saját gépfegyverük fenyegetik őket, ha megkísérelnék a kétségbeesett visszavonulást, elszántan védekeznek. Minden egyes ellenséget külön kell agyonütni ebben a harcban — mondotta a Wilhelmstrasse katonai hírmagyarázója —, hogy a Sztalingrádi harcok keménységéről kifejező képet nyújtson. A Volga keleti partján felvonultatott szovjet tüzéség ágyúzza a városnak azokat a negyedeit, ahova a német csapatok már bevonultak. A német légi haderő viszont ismételt támadásokkal támogatja a német gyalogosok és utászok harcát, akikre a napokban a harc fő terhe nehezedik. A német támadó csapatok Sztalingrádban ellenséges ellenállás ellen folytatott elkecseregett utcai harcok során nyomulnak előre a város belsejébe.

ELŐKÉSZÜLETEK A TÉLI HADVISELÉSRE

A svéd „Svenska Tagbladet” berlini tudósítója közli, hogy német részről nagyszabású előkészületek lettek az elkecseregett oroszországi téli hadviseelésre. Röviddel ezelőtt ugyanis még nagy hőség uralkodott, most azonban már éjszakánként ősi hideg érezhető. Pontosan rendezték a szálláskérdést is, de ezek közé az előkészületek közé tartozik a várható téli partizán harcokra vonatkozó felkészülés is.

GÖBBELS CIKKE:

Göbbels dr. birodalmi miniszter a „Das Reich” című folyóirat legutóbbi számában „Meretek emelkedés” című cikkében azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy előreláthatólag mennyi ideig tart a mostani háború. A miniszter természetesen tartja, hogy ezt a kérdést barát és ellenség a negyedik háborús évben gyakrabban veti fel, mint az első évben. Mi a háborút reálisztikus oldaláról néztük és mindig óvakodtunk attól, hogy azt túl könnyűnek vagy túl nehéznek fogjuk fel. Mi a háborúban a népek tragikus drámáját láttuk és látjuk, amelyet egész nemzeti erőnk labvetésével győzelmes befejezésre kell hajtálnunk, mert a háború kimenetelétől függ egyáltalán, vajjon mint nemzet elnyerjük-e örendelkezésünk korlátlan szabadságát, vagy elpusztulunk.

Természetesen nem közömbös, hogy milyen soká tart ez a háború. Ez a kérdés semilyen összefüggésben sem áll azzal a kérdéssel, hogy ez a háború meg kell nyerni és meg is van minden előfeltétele, hogy a háborút megnyerjük és meg is fogjuk nyerni. Azt a kérdést, meddig tart a háború, többnyire magának a kérdést feltevőnek vágyképe dönti el. A felelet csaknem mindig attól függ, hogy mi vár az egyes kérdést feltevő a háború kimeneteléről.

A tapasztalat azt mutatja, hogy mint a háború, úgy a béke is éppen akkor nem következik be, amikor azt közelinek hiszik, de hirtelen itt van, éppen akkor, amikor alig számítottuk rá. Az angolok egyetlen állítása sem olyan ostoba a birodalmi propaganda-miniszter nézete szerint, mint az, hogy minden esatát el lehet veszíteni, csak az utolsóit kell megnyerni.

A birodalomnak jelenleg a győzelemhez annyi kézikéz van birtokában — folytatta Göbbels miniszter —, hogy egyáltalán nem kell aggódnia a háború kimenetelét végett. Ma nyersanyag és fegyverek szempontjából összehasonlíthatatlanul kedvezőbben állunk, mint a háború kezdetén, nem beszélve kiképzett csapatállományunk számáról és minőségéről.

A miniszter vezéréikét ezekkel a szavakkal fejezte be: „Mi indíthatna bennünket arra, hogy rózsásabbnak lássuk a helyzetet, mint amilyen. Rendelkezzünk minden eshetőséggel a győzelemre. Ez még sok áldozatot és megérteztést követel majd tőlünk, de helyesebbnek tartjuk ezeket idejében felhívni a közvélemény figyelmét, ne hogy akár minket, akár népeinket bármilyen csalódás érje. Még meretek emelkedés áll előttünk, teljesen tisztában vagyunk feladatunkkal, de eshe-

tőségünkkel is, tudjuk mit akarunk, de ami még fontosabb, mi akarjuk is azt, amit tudunk.”

A MADAGASZKARI HARCOK

Tovább tartanak. Vichy jelentés szerint Arne tábornok, a madagaszkári francia csapalak főparancsnoka pühatolozott a nagy számbeli fölényben levő angol csapatok parancsnokánál, hogy mik a szándékai? Ez a lépés azonban — hangsúlyozták Vichyben — nem szakítja félbe a harcokat.

A BOLGÁR-TÖRÖK VISZONY

Berker szófiai török követ, aki a török külügyminiszterium fölttkárvá neveztek ki, bolgár újságírók előtt ki-jelentette, őszintén sajnálja, hogy el kell hagynia Bulgáriát. A bolgár és török nép boldog, hogy békeben áll egymás mellett. Berker a továbbiak során biztosította a bolgár újságírókat, hogy új feladatkörének keretén belül továbbra is azon lesz, hogy még szilárdabbá tegye a Bulgária és Törökország közli kapcsolatokat. Törökországnak elhatározott szándéka, hogy kilárv a béke és a semlegesség politikája, melet-

JUNGERT-ARNÓTHY MIHÁLY

szófiai magyar követ hétfőn vasárnap adott a Szófiából távozó Berker török követ tiszteletére, mint az eddigi szófiai diplomáciai testület doyenje tiszteletére. A török követ távozásával most Jungert-Arnóthy Mihály követ lett a szófiai diplomaták doyenje.

BULGÁRIA

KÜLPOLITIKAI ÁLLÁSPOINTJA

Filov miniszterelnök kedden délután a kormány tagjai, a bolgár haderő képviselői, a papság és magasállású tisztviselők előtt beszédet mondott. Bulgária valamennyi nemzeti erőt esatásorba kell állítani — mondotta —, hogy a bolsevizmus elleni harc győzedelmesen érjen véget. Külpolitikai vonatkozásban Bulgária sorsa teljes mértékben összekapcsolódott a tengelyhatalmak sorsával és az együttmunkálkodás őszinteségét illetően semmi kétségnek helye nincs. A mostani háború a plutokráciák s a bolsevizmus ellen folyik, a világ igazgósabb rendje érdekében. Bulgária saját kárván ismerte meg az angol demokráciát, a bolgár nép — folytatta Filov —

FONTOS TUDNIVALÓK

A marhahús árusítás szabályozása s maximátus. (7.)

Korpakiutalás termelők részére. (9.)

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

DEBRÉCZEN

3. OLDAL
1932. IX. 17.

mindig teljesítette kötelességét. A bolgár hadsereg pedig úgy oldotta meg a reá eső feladatokat, ahogyan megkívánták tőle. Ezzel Bulgária szövetségeseit is segítette. Filov miniszterelnök beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be: A bolgár nép királya köré csoportosulva továbbra is teljesíti a magáé kötelességét.

SVÉDORSZÁG SEMLEGESSÉGI POLITIKÁJA

Semlegességi politikánk annak a svéd irányzatnak következetes folytatása, amely messzi időkre nyúl vissza — mondotta Hanson miniszterelnök keddi rádióbeszédében. Megállapította, hogy a svéd külpolitika évszázados alapja megerősíteni Svédország és a többi nemzetek közti barátságos viszonyt. Svédország nem engedte, hogy

bevonják bármilyen határai kombinációba amely valaha más hatalom ellen irányult. A svéd kormány azt kívánja, hogy mindenki tiszteljen tartsa a svéd nép tényleges érzelmeit s ezért erősen kifejlesztette az ország hatalmát. A svéd kormány elsőrendű kötelességének tartja, hogy megőrizze népe hétközlet, szabadságát és függetlenségét.

ROOSEVELT KÖVETE A VATIKÁNBAN

Római jelentés szerint Miron Taylor nagykövet, Roosevelt elnök személyes vatikáni képviselője a napokban érkezik a Vatikánba. Már szerdán délelőtt várják Rómába, de a rossz idő miatt Lisszabonból az utolsó pillanatban nem indulhatott el repülőgépen. Mint vatikáni körökben tudják, Miron Taylor mintegy két hélig fog a Vatikánban tartózkodni.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli: A Terek folyónál több ellenséges támadás megküszült.

A Sztaingradért folyó esatában makacs harcokban újabb jelentős tényresekre tettünk szert. A légiere kötelességeit támogatták a hadsereg harcát és támadták az ellenséges utánpótló forgalmat vasútvonalain és a Volga torkolatvidékének vízútjain.

Voronyezs térségében az ellenség nagyobb erőkkel ismét megkezdte támadásait. A bolsevistákat súlyos harcokban visszavertük, nagy veszteséget okozva nekik.

Rzsevnél az ismétlődő ellenséges támadások elhárítása során egy hadtest körzetében kedden 106 páncélos semmisült meg, közülük 71 az egyik gyalogos hadosztály szakaszán. Másik helyen saját helyi jellegű támadásunk eredményesen folyt le.

Az arcvonal északi szakaszán összehozottak a bolsevisták helyjellegű elő-

retörései.

A Ladoga-tó felé gyengébb ellenséges erők bekerítettünk és megsemmisítettünk. A tüzserég ellenséges tüzelőállások kísérődök és harci állások ellen küzdött megfigyeltlen jó eredményel.

A Ladoga-tavon bombával megrogtattunk egy szovjet őrhajót és egy teherhajót.

Szeptember 5-től 15-ig a szovjet légiere 1215 repülőgépet veszített, ebből 936 darabot légiharcban lőttünk le, 212 darabot légvédelmi tüzserégünk, 43 darabot pedig a hadsereg kötelei pusztítottak el, a többi pedig a földön semmisítettünk meg. Ugyanez alatt az idő alatt a keleti arcvonalon 87 gépünk veszett el.

Bolcsértve a már korábban jelentett ellenséges veszteségekre a finn és német tengeri és légi harc erők a nyár folyamán huszonhat szovjet tengeralfutóját semmisítették meg.

Nyugati légi harcok

A német hadijelentés közli: A Brest-től nyugatra levő tengerrész fölött, valamint a megszállott nyugati terület fölött történt berepülésük során lelőttünk öt brit repülőgépet.

A Nagybritanni ellen folyó harcban harci repülőgépeink a szerdára virradó éjszaka Boston kikötő- és iparvárost támadták. Sok tűz keletkezett. Az Északi tenger nyugati részén előírsha-

jók rövid tengeri harcban elsüllyesztettek két brit gyorsnaszádot, egy harmadikat pedig felgyújtottak.

Berlin, szept. 16. (NTI): Katonai helyről közlik: Német harc repülőek az elmúlt éjszaka keletanglial hadifontosságú tárgyakat bombáztak gyújtó és robbanó bombákkal. Valamennyi gép visszatért támaszpontjára. (MTI).

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Az olasz főhadiszállás S42 közleménye A Tobruk környékén végzett tisztogató műveletek során mintegy húsz újabb foglyot ejtettünk.

Légi kötelékeink tovább üldözték azokat az ellenséges páncélos járműveket amelyek résztvettek az egyes repülőterek ellen intézett megküszült támadásokban és vakmerően földközébe lőrésztük elpusztították vagy használhatatlanná tették.

Más olasz légi alakulatok eskély magasságból támadást intéztek angol gépek táborhelyek ellen és heves légelhárító ellenállással szemben 15 járművet felgyújtottak, többet súlyosan megrogtattak. Egy repülőgépünk nem tért vissza támaszpontjára.

Német vadászgépek a keddi nap folyamán sorozatos légiharcokban 22 angol repülőgépet lőttek le.

A múltai célpontok bombázása is tovább folyt, az angolok a sziget felett vívott légi párharcokban három Spitfire gépet veszítettek. (MTI).

Az olasz hadijelentés kiegészítése közli, hogy a foglyoknál talált hadműveleti parancsok szerint a szeptember 13-áról 14-ére virradó éjszaka az ellenség által Tobruknál a szárazföldön, tengeren és levegőben megküszült akció-

laves és sok találatjal járt üzet nyitottak meg az ellenséges hajókat, amelyek támogatják a partraszállás műveletét. Három torpedórombolót, hét jelzőhajót süllyesztettek el, egy cirkálót és két jelző hajót megrogtattak.

Amikor a különféle ellenséges hajóegységek visszavonultak, a német és olasz légi kötelékek üldözöbe vették őket, amelynek során elsüllyesztettek egy cirkálót, egy rombolót s több jelzőhajót. Egy könnyű cirkálót és más kisebb csapatokkal megrakott egységet részben elsüllyesztettek, részben pedig súlyosan megrogtattak. (MTI)

Berlin, szept. 16. Az angolok megküszült partraszállási vállalkozása so-

rán Tobrukot — mint a Német II. katonai helyről értesül — egy angol partraszálló csoport, amelynek sikerült a várostól nyugatra egy védett öbölbe jutni, nehéz gyalogsági fegyverekkel megküszült egy ottani nagy német tábori kórházat. A támadók behatoltak a kórházba és lövésekkel támadtak a sebesült német katonákra. A támadásban résztvevő angolok kizárólag az angol szigetéről való lakosok, akik később fogságba jutottak. Elmondották, hogy kifejezettel azt a parancsot kapták, hogy ezt a támadást hajtsák végre, mert itt a legkésebb ellenállásra számíthatnak. (MTI)

Indiai események

Amsterdam, szept. 16. Maxwell indiai belügyminiszter az újdelhi képviselőházban beszámolt a zavargásokról. Kijelentette, hogy Indiában rendkívül súlyos a helyzet, a tüntetések a nagyvárosokból igen gyorsan a falvakra is áttértek. A vasúti forgalom sok helyen nagyrészt megbénult és Bengáli jó idő óta csaknem teljesen el van vágva Észak-Indiától. Bihar tartományban, ahol a legsúlyosabb zavargások voltak s ahonnan India a legtöbb szénét kapja, a vasúti forgalom minden zavarása komolyan akadályozza a csapatmozdulatokat és az esetleges ellenséges támadá-

soktól legjobban fenyegetett vidékekre irányuló csapatküldéseket.

ELŐKÉSZÜLT KALKUTTA KIÜRÍTÉSÉRE

Kalkutta, szept. 16. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: A bengáli miniszterelnök kedden délután közölte a törvényhozási gyűléssel, hogy az illetékes hatóságok minden szükséges előkészületeket megtettek Kalkutta kiürítésére, amennyiben ellenséges repülő-támadások azt szükségesé tennék. A kalkuttai főországot mentén: 86 tábor létesítettek kétszáz ezer ember befogadására.

A japánok 30 kilométernyire megközelítették Port Moresbyt

Róma, szept. 16. (MTI) Mint a Piccolo Sanghából jelenti, az Új-Guineából érkező jelentések szerint a japánok már nem egészen 30 km-re vannak Port Moresbytől. A Salamon-szigeteken a harcok nagy hevességgel folytatódnak.

A Resto del Carlino tokiói rádiójelentése szerint a japán flotta ura a helyzetnek a Salamon szigetek vidékén. Guadalcanar és Tulagi szigeteken jelentős csapatokat sikerült partra szállítani anélkül, hogy az amerikai flotta

közbelépet volna. A Salamon szigetek birtokért a csata teljes erővel folyik és Tokióban nem kételkednek győzelmes kimenetelében. A tokiói katonai körök megjegyzik, hogy azok a japán csapatok, amelyek Guadalcanar és Tulagi szigetén az amerikai tüdő nyomása következtében védettebb állásokba voltak kénytelenek visszavonulni, kitűnő hídfőket alkottak, amelyekből kiindulva megindulhatott az ellentámadás az amerikaiak ellen.

Elsüllyedt a Yorktown amerikai repülőgépanyahajó

Washington, szept. 15. (OFL) Az amerikai haditengerészeti miniszterium jelenti, hogy a midway tengeri esatában a Yorktown nevű repülőgépanyahajó elsüllyedt. (MTI)

Washington, szept. 16. (OFL) A haditengerészeti miniszterium ki-

egészítőleg közli, hogy a Yorktown repülőgépanyahajó június 7-én süllyedt el. A jelentés szerint a hírt azért nem közölték annakidején, nehogy az ellenség taktikai előnyt szerezzen abból, ha megtudja, hogy a repülőgépanyahajó elsüllyedt. (MTI)

Bombatámadás Amerika nyugati partja ellen

Genf, szeptember 16. (Német Távirati Iroda.) Newyorkból jelentik: Nyugat-Amerika főparancsnoksága közli, hogy egy ismeretlen nemzetiségű vízirepülőgép szeptember 9-én Oregon állam déli tengerpartján egy „valószínűleg japán eredetű” gyújtóbombát dobott le — közli az egyik amerikai hírgyűnökségnek a Nya Daglight Alahandában megjelent saun-

franciskói jelentése. Az eddig beérkezett jelentések szerint nagyobb károkok nem keletkeztek. A repülőgép kétfedelű, egymotoros gép volt. Szürkés-kék színe volt, amely a gépet csaknem láthatatlanná tette. Az amerikai hadsereg egyik felkerítő repülőgépe csaknem ugyanakkor jelentette, hogy 30 mérföldnyire a parttól ismeretlen nemzetiségű tengeralfutóját fedezett fel.

Hány angol katona van német fogságban

Berlin, szept. 15. Katonai helyről közlik a Német TI-vel: Sir Edwar Grimm angol hadügyi államtitkár néhány nappal ezelőtt az angol alsóházban azt állította, hogy a német hadifogságban lévő angol katonák, tengerészek és repülőek száma összesen 56.907. Ez azonban teljesen légből kapott szám. A legutóbbi összeszámlálás alapján megállapították, hogy 73.095 angol katona, közülük 3500 tiszt, van német fogságban. A foglyok között mindhárom angol fegyvernem katonái vannak. Ezek a különböző hadszíntereken, valamint angol repülőgépeknek a német birodalmi terület felett történt lelövése alkalmával kerültek fogságba. (MTI)

Rövid táviratok

Amsterdam, szeptember 16. (Német TI.) A kanadai nemzetvédelmi miniszterium a brit hírszolgálat jelentése szerint kedden közölte a Dippenel elszenvedet veszteségeket. A jelentés szerint az összes veszteség 3353 főt tesz ki. Ebből 170-en meghaltak, közülük 40 tiszt, 663 megsebesült, ezek közül 41 tiszt, 2547 katona eltűnt, akikből 4 tiszték száma 130. (MTI).

Stockholm, szept. 16. Liverpoolban tegnap a nagy vihar leszakított a tarté kötéleiről egy záróléggömböt és a város háza felé sodorta. A léggömb eddig ismeretlen okból felrobbant és égve a házakra zuhant.

Stockholm, szept. 16. Mint a Tass Iroda jelenti, a belső szovjetország főváros legfelsőbb tanácsának elnöksége a tanács népbiztosi tanácsának elnökségé vezette ki Bausyit és ezzel egyidejűleg felmentette őt a belső orosz üzemanyag ipari népbiztosi teendőktől látása alól. (MTI).

Madridi jelentés szerint a nyugat-afrikai Gabon és Spanyol-Guinea határának egész hosszában az elmúlt napokban angol és amerikai tisztviselők váltották fel a francia tisztviselőket és tiszteltek. Ezzel Gabon francia gyarmatának közigazgatási és katonai hatalmát teljes mértékben az angol-szások gyakorolják.

Vigszínház mozgó

Má 4, 6, 8 órákor utoljára az izgalmas és érdekes magyar képművel:

Szabotázs

Fősz.: KISS FERENC, SIMOR ERZSI, FÖLDÉNYI.

Apolló filmszínház

Előadások: köznap délután 4, 6, 8 órákor

PÁGER ANTAL és SZILASSY LÁSZLÓ főszereplésével:

FRÁTER LÓRÁND

Tavaszi dal, szerelem a nagy magyar nótaszerző legszebb dalainak hangulatában

Hungária filmszínház

A pompás mulattató magyar vígjáték:

CSEREBERE

Bordy Bella, Szilassy László, Somogyi Nusli, Latabár Kálmán, Makláry Zoltán és Mihályffy Béla főszereplésével.

Világhíradó!

Előadások kezdete: d. u. 4, 6, 8 órákor.

A debreceni vendéglős-szakosztály elhatározta a heti szabadnap bevezetését

Testvérüzemek felállításával óvják meg az abonensek és más vendégek érdekeit

A debreceni vendéglős szakosztály tegnap este Csöcsits Lajos elnöklésével ülést tartott, melyen kisebb tárgysorozal tárgyalása után nagyfontosságú ügyben, az immár országos mozgalom má felálló heti üzemi szabadnap kérdésében foglalt állást.

Csőcsits Lajos elnök ismertette azokat a szociális és emberi indokokat, melynek alapján Debrecenben is meg kell valósítani ezt az országos mozgalomról készült elgondolást. Szem előtt kell tartani itt egyaránt az alkalmazottak szabadnapjának szociális érdekeit, valamint a családok munkaadók szempontjait, akik számára úgy családi életük, mint más milyen emberi szempontokból fontos a heti szabadnap bevezetése. De eleget telnének így a Szentírás szavainak is, mely azt mondja, hogy hat napon át munkálkodjon az ember, a hetedik napon pedig templomban megünnepelje. Az emberi haladás hozza magával azt a szempontot, hogy a dolgozó napok mellett kell egy pihenőnap, amikor családjának, belsőbb érdekeinek élhet az ember.

Csőcsits Lajos elnök szavaira nagy örömmel egyhangúlag fogadták el a szakosztály tagjai az indítványát a heti üzemi szabadnap bevezetésére. Ezután

Csőcsits elnök ismertette tervezetét, hogy a heti szabadnap oly módon nyerjen megoldást, hogy teljes figyelemmel legyenek a vendégek érdekeire, kényelmi szempontjaira a magyar vendéglátás hagyományainak megfelelően. Ennek megfelelően Csöcsits Lajos elnök tervezete alapján elhatározta a szakosztály, hogy körzetekre osztják be a debreceni vendéglátó ipart és testvérüzemek megállapításával óvják meg az abonensek érdekeit és kényelmi szempontjait. Minden vendéglő szünetnapján a közelben levő testvérüzem bevállja a vendégek abonensjegyeit. Ilyen módon nem lesz semmi zavar az új rendszer lebonyolításánál és bizonyosra vehető, hogy ezt az országos akciókat a szociális és emberi szempontokra tekintettel a vendégek maguk is szeretetteljesen fogadják fel. A határozat részletekéről és az egyes vendéglők testvérüzeteiről lapok útján értesítik a közönséget.

A szakosztályi ülés kimondta, hogy a heti szünetnapot október elsejétől életbeieptetik a debreceni vendéglátóiparban oly módon, hogy a vendégek érdekeit a legmesszebbmenő módon megóvják. A népes szakosztályi ülés ezután Csöcsits Lajos elnök zárószavával ért véget.

Szeretetadományok a sebesült honvédek részére

A kollégiumi hadikórházban ápolás alatt álló sebesült honvédek részére mind szélesebb körökből érkeznek adományok. Az utóbbi napokban a következők juttatták el adományaikat:

Dóczy Internátus sütemény, Galamb Ferencné kalács és cigaretta, özv. Németh Józsefné egy kosár percc, dr. Szestjén György kir. törvényszék gyümölcs, dr. Pap Károly Bessenyei utca rádió, Tóth Egluska Rákóczi u. 30. játék, dr. Ménes Lajosné Piac 39. játék, ifj. Kamarás Gyula Blaha Lujza u. 8. játék, Gorgyán Julia játék, Tatár Gyula Eröss Lajos u. 13. szilva, MANSz Birtokos Leánykör egy kosár kifli, Ref. kollégiumi diákok játék, Rurkás Mihály Bellegelő 142. gyümölcs, Kovács György Szilvásujfalusi u. 22. alma, dr. Baranyai Béláné Vilmos császár körút 51. könyv, dr. Rásó Sándorné Battyány u. 8. tolvácsi, Polgári leányiskola 100 kiló gyümölcs, Debreceni cukrászok

sütemény, özv. vitéz Makka Istvánné Hatvan u. 47. tészta, Gambinus életem cigareta, gyümölcs, Kiss Imre Vigkedvű M. u. 50 cigaretta, tészta, gyümölcs, Paksy Istvánné Pósa u. 11. sz. szőlő, Magyar Élet Pártja 19 drb. fonott szék.

A fentiekén kívül sok előjegyzés történt a közeli napokban való gyümölcsleszállításra.

Lapunk útján kérésintéztünk, hogy játékok, szórakoztató eszközöket küldjenek sebesült katonáinknak. A kiadói hivatalunkkal közölt címeiken folyamatosan van a felajánlott játékok összeszedése. A »Debrecen« szerkesztősége útján sebesült honvédek részére játékokat ajánlott fel: Péntek Erzsébet Pesti u. 55., Kovács Lajos és Sárika Vasvári Pál u. 16. egy sakkasztal és 20 darab könyvet, Kókay Lajos táblalábú Székfü u. 24. sakkot. A hazafias felajánlásokért ezúton mondunk köszönetet.

A ponyva utolsó napjai Debrecenben

Havonta 15.000 ponyvaüzletet fogyasztott a város

A ponyva megszüntetését jelentő rendelet országsszerű teljes szigorral hajtják végre és ennek a rendelkezésnek értelmében a mai nappal, szeptember 17-vel megszűnik a filléres ponyvaüzlet árúsítása. Ezzel kivonják a forgalomból azokat a fércműveket, melyek szellemi méltysági voltak a tömegeknek.

A rendelet értelmében Debrecenben is a mai napon árusítanak utoljára ponyvaüzleteket. Körutunk során, melyet hírlapárusoknál és bizományosoknál végeztünk megtudtuk, hogy csak Debrecenben több, mint 15.000 példányban fogott el havonta a filléres ponyva.

A ponyvaüzleteket főleg a budapesti Nemes-féle »regénygyár« ontotta sok százezer számára a legválszótabb árszinten, tíz fillérestől kétpengős könyvekig. Évtizedeken keresztül jutott el ezeknek a füzeteknek milliója a magyar néphez... Egész sereg »író« dolgoztak a pesti regényüzem, mely túlszárnyalta Dumas egykori hasonló »irodalmi« vállalkozását, dömpingszerűen árasztva el termékeinek sok variánsával az olvasót.

Ezen a nagyszabású ponyvaüzlet-kereskedésen kívül 8-10 kiadó ontotta az a teljesen értéktelen, silány füzethal-

mazt, mely most át fogja adni helyét a komoly, tisztá irodalomnak, léleknevelő, oktató írásoknak.

Debrecenben egyébként meglehetősen csendben, minden nagyobb érdeklődés nélkül folyik a ponyva lassú kihalása. A még raktáron levő művekből igyekeztek kiadók végkiárúsítást rendezni. Debrecenben azonban — itt őszinte elismeréssel kell az elárúsítókra és bizományosokra emlékeznünk — nem vállalkoztak már erre az utolsó telekrónási kísérletre. Így a mai nappal végzetlenül fog eltűnni a színes füzetek sorozata az újságárusok, trafikok asztalairól, még egy ideig a zsilvásárban felkísért és aztán eltűnik a feledés homályába.

Elítélték a MABI orvost és „betegeit“ az intézet megkárosítása miatt

A budapesti törvényszék hirdetett ítéletet abban a bűnyűben, amelynek vádlottjai a vád szerint megkárosították a MABI-t. A vádirat szerint Vörösvári Ferenc MABI orvos, Beck Antal szalócs Veszolovszky Oszkár kereskedelmi utazó és Maróti Mandel Samu ügynök által rölhajtott MABI-tagok vényköny-

vébe olyan orvosságokat írt fel, melyekre az illetőknek nem volt szükségük, vagy nem olyan mennyiségben, mint amelyről a recept szólt. Az is megtörtént, hogy az orvosságokat a vénykönyvből kitépett lapokra írta fel, a vénykönyvek tulajdonosait meg sem vizsgálta, úgy rendelt nekik orvosságot. Az egyes gyógyszerárakban persze beaváltották a vényeket. A MABI feljelentése szerint így 1220 pengő kárt okoztak.

Benedek Zoltán kereskedősegéd nem jelent meg a tárgyaláson, mert munka-

DEBRECZEN

3. OLDAL
1942 IX. 17.

szolgálaton van. A többi vádlott tagadta bűnösségét. A bíróság számos tanút hallgatott ki. Ternelően vallottak. A bíróság Vörösváryt egyévi és hathavi Becket egyévi és négyhavi, Maróti pedig 8 havi börtönre, Veszolovszkyt háromhavi fogházra ítélte. Vörösváry számára enyhítő körülményt nem talált, súlyosbító körülménynek mérlegelte magasabb képzettségét. Az ítélet nem jogerős.

Ne nyuljunk a leesett bombákhoz vagy lövedékekhez

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A légi támadások és azok elhárítása során előfordul, hogy ledobott ellenséges bombák vagy fel nem robbant saját lövedékek, illetve lövedékalkatrészek hullnak le az ország területén. Illetékes katonai helyen nyomatékosan felhívják az ország lakosságának fi-

gyelmét arra, hogy a fel nem robbant lövedékeket vagy azok alkatrészeit megtalálásuk esetén a legközelebbi rendőrszemnek jelentsek, azokat emléktárgyként senki magánál ne tartsa, mert azok rebbanásképesek és így életveszélyesek.

Bukarest környéki településeket érte ellenséges légitámadás

Bukarest, szeptember 16. Bukarestben hivatalosan közölték, hogy a szeptember 13-re virradó éjszaka ellenséges repülők román területre világító rakétákat és bombákat dobtak le, amelyek azonban sem katonai sem ipari berendezéseket nem találtak el.

A repülőámadásnak a polgári lakosság közül 14 halálos áldozata van. A légi támadást, mely kizárólag a Bukarest környékén levő településeket érte, a román közvélemény a legélesebben elítéli.

Intézkedések a mozgóképszínházak játékrendjéről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A mozi és filmszakma érdekképviseletének tagértekezlete azt a határozatot hozta, hogy a légottalmi elcsúszásra való tekintettel az ország minden olyan mozgóképszínház, amely napoként több előadást tart, szeptember 17-től, esütőrtől kezdve az eddigi utolsó előadást újabb intézkedésig elhagyni köteles.

A kieső utolsó előadás helyett új, az eddiginél korábban kezdődő első előadás beiktatásának nincs akadálya.

A napoként esupán egy előadást tartó mozgóképszínház ezt az előadást tartozik olyan időponthoz befejezni, hogy a mozilátogató közönség a megállapított mindenkorai légottalmi

elsötétítés idejére hazatérhessen.

A debreceni moziérdekeltségek köréből a következő felvilágosítást kaptuk:

— Minthogy a debreceni mozik már előbb módosították előadásuk kezdési időpontját, a fenti hír ebben az alakjában bizonyára magyarázatra szorul még az érdekképviselet részéről, mert más a helyzet pesti viszonylatban, ahol az utolsó előadás elhagyásával még mindig vannak mozik, amelyek ugyan csak 8 órakor kezdenek, mint a debreceniek. Mindenesetre esütőrtől kezdve a debreceni mozik játékrendje nem változik meg.

Béldy Alajos altábornagy elnökölt és beszédet mondott tegnap az európai ifjúsági kongresszuson

Bécs, szept. 16. (MTI) Az ifjúság szellemi továbbképzésének előmozdítására az európai ifjúsági kongresszus keretén belül szerdán délelőtt megkezdődött az európai szellemi élet vezető egyéniségeinek előadássorozata. Az első ülésen Magyarország rendkívül megismerő szerephez jutott. Az európai ifjúsági szövetség elnöksége ugyanis a résztvevő külföldi államok vezetői közül vitéz Béldy Alajos altábornagyot, a magyar küldöttség vezetőjét kérte fel az elnöklésre.

Az ülést vitéz Béldy Alajos elnök rövid beszédével nyitotta meg.

— Hangsúlyozta, hogy az európai népek harci közössége idején Bécsben megalakult a béke, a jövődö közössége, az európai ifjúság szövetsége. A szövetségben az európai ifjúság hivatva van a maga nemzeti erőiből, a maga kulturájából és népiségéből táplálkozva azt meglátva és megbecsülve megvédeni az európai kultúrát; fejleszteni az európai közösségtudatot. Ennek az ifjúságnak — folytatta — hazai gyökerekből táplálkozva kell az európai kulturális életet fejleszteni, azért, hogy Európa a jövőben is bölcsője maradjon az emberiség kultúrájának.

Minután az elnök az ülést megnyitotta, az európai szellemi élet három neves egyénisége, de Cicco követ, a fasiszta külföldi szervezetek vezetője, Svend Fleuron, az európai ifjúság előtt jölsimert dán író és Kollin Ross híres né-

met ütlefő tartott igen értékes előadást európa népei nemzeti sajátosságának fontosságáról és az egyes nemzetek erői összefogó új Európáról. Ezzel az üléssel párhuzamosan az európai ifjúsági szövetség munkaközössége is további folytatást ültéselt a különféle ifjúsági kérdések megtárgyalása céljából.

Mussolini fia is Budapestre érkezik a három nemzet ökölvívőversenyére

Budapest, szept. 16. Az év legnagyobb eseménye lesz a szeptember 23 és 25 közötti idő, amikor is a Nemzeti Sportcsarnokban három nemzet, magyar, német és olasz ökölvívők mérkőzést rendeznek. A három nemzet ökölvívő küzdelmeinek megtekintésére Budapestre érkezik a nagy olasz államférfi fia: Vittorio Mussolini is. A budapesti verseny után a németek Szolnokra mennek s mérkőznek, míg az olaszok Győrbe látogatnak el.

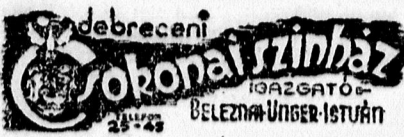
— A newyorki rádió jelentése szerint „drasztikus“ üzemanagorlatozást vezettek be az Egyesült Államok keleti államaiban és 13 középanyugati államban. (MTI).

— Brett tábornokot, a légihaderő délnyugati csendesóceáni főparancsnokát Kennal vezérőrnagy váltotta fel. Brett vezérkari főnökét is elcsapták. (MTI).

A lakás dísze a szép ezüstnemű és ólomkristály Alkalmi ezüstök állandóan raktáron

Takácsné új ékszerboltjában
Piac-u. 56. Megyeháza mellett

Tóth Gábor Szövetei elegánsak
Ferenc József út 89.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Csütörtökön este: Gyergyói bál. U. Kováts Terus első fellépésével a Kormányzóné Ófömlétsége „téli ruhát honvédeknek” akciójára.

Pénteken este: A bolond Ásvayné, Bemutató.

C) bérlet.

Szombaton este: A bolond Ásvayné. A) bérlet.

Vasárnap délután: A bolond Ásvayné.

Vasárnap este: Badaecsonyi kéknyelű.

SZÍNHÁZI KISTŰKÖR

A „MELEG TÉLI RUHÁT HONVÉDEINKNEK” akció javára tartja ma esti előadását Belezna Unger István társulata. U. Kováts Terusnak, a debreceni közönség örökös kedvencének első fellépésével a „Gyergyói bál” kerül felújításra.

A „SZAZ PIROS RÓZSA” operett lesz a színház soronkövetkező zenés újonsága. A darabban az egész operett-együttes fellép.

BELEZNA UNGER ISTVÁN első fellépése az új szezonban Jacobi gyönyörű muzsikájú operettjében a Sybillen lesz a jövő hét szerdáján.

DEBRECENBEN KEZDIK AZ EGÉSZ országban a legkorábban a színházi előadásokat. A fővárosi és több vidéki színházak hét órákor, az Unger-társulat háromnegyed hét órákor kezd és így sikerült biztosítani, hogy 9 óra 10 perckor véget érnek az előadások és az el-sötétítés kezdete előtt hazamehetnek, villamost pedig még a mellékvonalakra is kapnak. Minden elismerést megérdemlő a kitűnő direktornak a közönség érdekében hozott intézkedése, mely lehetővé tette, hogy a színházi előadásokat nyugodtan látogathassák és még a sötétítés előtt kényelmesen hazatérjenek.

FILM

A HUNGÁRIA filmszínház az egyik legsikerültebb és legmulatságosabb magyar filmet a „Csereberét” újította fel nagy érdeklődés mellett. A kitűnő filmvígjáték ötletei, humora, ma is elenállhatatlan, rendezése pedig sok finom fogással lenyűgözi a nézőt. Főbb szerepekben Bördy Bella, Szilassy, Latabár, Somogyi Nusi, Mihályffy Béla és Maklary Zoltán brillíroznak.

Megkezdődött a müncheni nagy sakkverseny

Barcza veszített Aljechinrel szemben

A Nagymester Sakkszövetség Európa-sakkbajnoksági versenye kedden megkezdődött.

Az első forduló meglepetése *Napolitano győzelme Stoltz felett volt*. Stoltz kudarcs, de nehezen kiszámítható kombinációba becsúszott és rosszul számított Bogoljubow, mint sötét, igen jól kihasználta Rellstab kedvezőtlen megnyitási taktikáját és nyert. *Aljechin vígjátékos kitűnő játékkal legyőzte Barczát*. Nagy versenytársa, Keres is nyert a Rabar elleni játszmában. Junge, mint sötét, végjátékban már kedvezően állt Rohacek ellen, de a fiatal munkaszolgálatos ezen a téren, ahol máskor oly biztosan szokott mozogni, ezúttal több hibát követett el, úgyhogy végül a szlovák mester nyert. Richter a Foltys elleni támadás érdekében gyalogot áldozott

Csokonai Színház

Csütörtökön a honvédek téli ruha akciójára. Bérletszínházban. U. KOVÁTS TERUS első fellépésével

Gyergyói bál

Pénteken C), szombaton A) bérletben

Bolond Ásvayné

a Nemzeti Színház nagysikerű újonságának bemutatója.

és az ötödik harcban bekövetkezett végülében ennyivel kevesebbje van: a játszmát félbeszakították.

A második tornában, amelynek első két nyertese a legközelebbi Európa-bajnokságban szintén résztvehet majd, mint sötét Ahues (Németország) nyert Kinnmark (Svédország) ellen és Daniels-son (Svédország) Norcia (Olaszország)

ellen A Nesler (Olaszország)—Sabarics (Horvátország) és a Füstler (Magyarország)—Samarjan (Románia) játszmák döntetlenül végződtek. Müller (Németország) és Szily (Magyarország) játszmáját öt óra múltával félbeszakították. Roole (Hollandia) szabadnapos volt, mert Cvetkov (Bulgária) még nem érkezett meg. (MTI)

6.600 gyümölcs-csememe a hajdúsámsoni ONCSA-telkeken

Egy-egy telek évente átlag 1400 pengőt jövedelmez

Egészséges, kissé már csipős, őszies levegő csapja meg arcunkat, amint kiszállunk a hajdúsámsoni állomáson. Nem kell messzire mennünk, a vasútállomástól nem messze terülnek el azok a telkek, melyeket az Országos Nép- és Családvédelmi Alap hajdúvármegyei szerve, a Hajdúvármegyei Közföldi Szövetkezet parcellázott a földművelésügyi miniszterium által juttatott 125 katasztrális hold területen. A 98 telek, s főként az azokhoz tartozó gyümölcsös meglekintése a célunk.

Nagy a sürgős-forgás mindenfelé. Épülnek a családi házak. Az egyik munkás elvezet a fiatal gyümölcsös-csememékhez. Nyílegyenes fasorok állanak előttünk, mintha csak mérnöki pontossággal osztották volna el azokat.

Mikor megkaptuk a fákát a szövetkeztől mindnyájunknak megmagyarozták hogyan kell elültetni az alma csememéket — mondja. Legnagyobb részben sósári, aranyparmen, jonathán fajfákat ültetünk. Ezek ugyanis nem olyan kényesek és szépen megérik a homok talajon.

Hány fát kaptak összesen? — 6.600 darabot s ezek közül mindössze csak 15 darab pusztult ki. Pontosan betartottuk a kertészeti felügyelő úr utasításait s eszerint minden fát kétszer meglocsoltunk, 3—4 vödör vizet öntve egy-egy före.

A fák további kezelését ebben az évben még a közföldi szövetkezet véggezte, de hamarosan mi is megtanuljuk, hogyan kell védeni, gondozni őket. A szakmerek elajátítása céljából tanfolyamokat rendez a szövetkezet.

Tovább sétálunk. Kútak, betonkádak, permetezők tűnnek elénk.

Nagyszerű ez az újfajta permetező gép. A gépet egy évben csak egyszer kell levegővel megtölteni s alkalmanként csak a permetezőszert tesszük bele. Ha letérlesztettük az árat, ez a gép is a miénk lesz!

Hogyan értékesítik majd a gyümölcsöt?

Magunk között egy kis szövetkezetet alakítunk mi is, nagyobb haszonnal dolgozhatunk. A közföldi szövetkezet arról is gondoskodik, hogy megfelelő piacot találjunk.

Körülbelül mennyi jövedelmet várhatnak egy-egy telek után?

Közepes termést számítva 60 filléres alma árak mellett évente 1300—1400 pengőre számíthat egy-egy telek.

Segíthetnek a gyümölcsös gondozásában az asszonyok is?

Ugy hallottam, nagyon sok asszony tervezi, hogy ő is járni fog a tanfolyamokra, sőt elveszik oda a nagyobb fiúkat, lányokat is. Nem nehéz munka ez, csinálhatja a fehérebb az alatt, amíg nekünk keményebb dolog után kell nézni.

Mit természetnek a konyhakertekben?

A konyhakert is újonság a legtöbbször, hiszen nem volt semmi nekünk, mielőtt a Családvédelmi Alap nem segített rajtunk. A szövetkeztől kaptunk sárgarépát, hagymagot, s petrezselymet. Arra is kitanítottak bennünket, hogy melyiket kell sorba, melyiket szórva vetni, hogyan és mikor kell kiritkítani őket. Sokat kell gyomlálni is, hiába van olyan kevés eső. No, de ezt igazán elvégezhetik a gyerekek is!

Pirosodik az ég alja, közeledik az este. Elbúcsúzunk derék vezetőinktől, aki siet haza nagy családjához.

Rövid volt a látogatás, de elég arra, hogy meglássuk azt a végtelenül fontos munkát, melyet a Hajdúvármegyei Köz-

jöldi Szövetkezet itt, Hajdúsámsonban is végez. A gyümölcsös-telepítés hazánkban ebben a formájában újszerűen egyedülálló, de igen nagy szükség van arra, hogy a jó példát másutt is kövessék.

Egyre többen beszélünk a vitaminokról, hiszen áldásos hatásukat napról-napra tapasztalhatjuk. Arra kell tehát törekednünk, hogy a vitaminban oly gazdag gyümölcsfélések minél nagyobb közkeveltségnek örvendhessenek

Szenle a „Boszorkány-századnál”

(Honyéd haditudósító század, v. Szabó István hdp. őrm.)

A szemle előtt két nappal jött a hír, hogy a magyar légierők parancsnoka a keleti hadszíntéren küzdő magyar repülőalakulatok megszemlélésére az arcvonalra érkezik.

Magas előjáró jövelele még itt, a harctéren, a háborúhoz szokott idegekben is izgalmat kelt.

Igy volt náunk is, a seprűn lovagoló fekete boszorkány jelvényű század szállásán, Buzgólkodtak a repülő. Mindenik tisztogatót, motozott, takarított, csak hogy még csinosabb, még tetszetősebb legyen a körlete. Ragyogtak a sátrak, az utak, a faházak. Így lett igazán mintaszere az erdő mélyébe varázsolt »városka«, a bombázó-szállás.

Három gépkocsi állt meg a repülőterem, a parancsnok.

A kürtökön ércesen harsant fel a díszjel. Az őrség »fegyverbélpett«...

Legelsőnek az őrség sátorát tekintelték meg. A tetszetős berendezés, az ügyes beosztás és a jól elkészített fekhelyek már itt felkeltették a magas előjárónk figyelmét. Innen a parancsnoki épületék és irodák irányába vették útjukat. Közben a légierők parancsnoka érdeklődött a tábor élete, a hajzók egészségi állapota, a földi rész munkája felől és kifejezte tetszését a tábor ügyes építése felett. Különös meglepéssel szemlélte, hogy milyen mesteri módon sikerült elrejtetni a szállásokat. Megdicsérte a rendet, a tisztaságot, amely már az utakon szemébe tűnt.

A tábor egyik terére érve, a tábori hirdetőtáblához ment. Ide függeszté ki mindennap a parancsnokság a magyar rádió hivatalos jelentéseit, de a legénység egymásnak szánt közleményei is itt kapnak helyet. Erre a táblára a napokban szomorú, fekete keretes jelentés került: öt bajtárs halálának híre. A század gyászjelentése katonás egyszerűséggel és igaz bajtársi részvétellel közölte: Baracska László zászlós, Ginovszky László zászlós, Kiss Antal őrmester, Horváth Vilmos és Tauber István szakaszvezető hősi halált halt.

A légierők parancsnoka odalépett s egy percig kemény tisztelegéssel adózott a hősök emlékének.

A következő állomás az egyik hajzó tisztó szállás volt. Tíz háttolatlan fából készített ágy állt itt, az ágyakon terítők, pokrócok, kispárnák. Az ágyak lábánál bőröndök, táskák, valamennyi pontosan eligazítva. Az ágyak felett polcok. A sátor alja padlózva.

A soron következő sátrakban hasonló a legnagyobb rend, tisztaság. A légierők parancsnoka mindgyik sátor-

A Hajdúmegyei Közföldi Szövetkezet éves meglátással rájött arra, hogy a szegényebb néposztályokba csak akkor vezethető be a gyümölcsfogyasztást, ha a házak portáit befűtött gyümölcsfával. Hiszen ha a természet gyümölcsmentességét nagyrészt el is adja a gazda, jut abból bőven a családnak, különösen a gyermekeknek, akiknek fejlődő szervezetek megköveteli a gyümölcsfogyasztást. Nem kell pénz adni a gyümölcsért, hanem ellenkezőleg a gyümölcsstermettel való foglalkozás egyik alapja lehet a szegényebb néposztály felemelésének, egészségi és anyagi helyzete javításának.

A magyar parasztember jellegzetes tulajdonsága volt a múltban, hogy nagyobbára csak gabonatermesztéssel szerezte meg a megélhetését, hiszen az nem járt semmiféle babrannálkával. Hajdúsámsoni látogatásunk azonban meggyőzőt bennünket arról, hogy a gyümölcsstermetés terén elkövetett mulasztások pótlása gyors tempóban megkezdődött s minden remény meg van arra, hogy néhány év múlva országos viszonylatban is még sokkal több és az eddigi elismert minőségű is jobbat termelhesünk.

tüzetesen megvizsgálta. Minden egyes fekhelyet megnézett és nem mulasztotta el a legénységtől sorban megkérdezni: hogy megy a soruk? Milyen az ételmérés? ... Nem fáznak-e? ...

Az orosz nyár éjjeli ugyanolyan hidegek, mint nálunk az október. De azért valamennyien elégedettek! Mindenkinek jut elegendő étel!

A tisztárk ezalatt a tanteremnek kenevezett sátorban gyülekezett. A légierők parancsnoka itt a bevetések száma, eredménye és szemlézete iránt érdeklődött. Egyenként szólította maga elé egy-egy bevetés parancsnokát s a legteljesebb részletességgel mondatla a feladatát és annak elvégzését. Mindent meg kellett mutatni térképen és fényképfelvételeken is. Minden választ, minden találatot, minden helyzetet külön megokollatott.

Miért így csinálta a főhadnagy? Meggyőződött találatáról is a zászlós úr? Miből gondolta ezt a százados úr?

Röpködtek egymásután a kérdések.

Az egész olyan volt, mint valami vizsga, ahol a tanár a válaszokat kétszeres alaposággal, szinte bizonyításszerűen kéri... Igyekszik meggyőződni a tanítványok készségéről.

Szinte aggodalmaskodni kezdünk. Bizonyára valahol hibát követett el a század! De hol? — kérdezte egymástól tekintetünk.

Érettségim van ilyen vizsgák!

A »vallatás« végén aztán kiderült, hogy ezt az »alaposágot« minek köszönhetjük. A légierők parancsnoka maga adott feleletet erre:

— A hadsereparancsnok úr — mondta — a legteljesebb meglepéssel fejezte ki a bombázó század munkájával kapcsolatban. A század minden bevetésével igen értékes segítséget nyújtott földi erőinknek. Gratulálok! — szólt és tisztelgett búcsúzóul.

Egyszerre világos lett mindannyiunk előtt a talány: a kapott elismerés után maga is alaposan meg akart győződni a »boszorkány«-század értékéről.

Mintha büszkébben és keményebben tisztelgett volna a század, ahogy elköszöntünk tőle.

Minisztertanács

A kormány tagjai kedden délután 6 órákor Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó kormányzati ügyekkel foglalkoztak. A minisztertanács a késő éjszakai órákban ért véget.

Mielőtt kárpitos butorait beszerezné

tekintse meg kiváló ízléssel készített raktorokat. A legkényesebb igényeket is kielégíti. Antik kárpitos butorokat szakszertőn készítenek. — Raktoron modern reklámok és fotókat, hencserek stb. beszerezhetők.

Szabó József

kárpitos mester. Arany éremmel kitüntetve. Szent Anna u. 10—12. Városi bérház. Telefon 34—07.

PÁRISI NŐI DIVATTERMÉT

MA nyitja meg BORSOS J. ARPAD

Batthyány-utca 12. szám

Ahogy lehet...

Beszél a kis pék, akinek „különösebb“ oka nincs a panaszra

— Azt a mesterséget vállaltam, amit gyermekkoromban a legjobban kedveltem. A pirosra sült cipő vonzott és nem tagadom, hogy ma is ez a legkedvesebb eledelem. Szeretem a kenyeret és ezen keresztül most is szeretem a mesterségem. — Így kezdi a beszélgetést a pék, akinek kis műhelye és még kisebb üzlete van. Másod, harmad magával dolgozik. Nem panasz a szava, csak éppen érzi a mai időket is.

— Különösebb okom nincs a panaszra. Nem is szerettem soha a sűrűn dolgozó embert. Aztán, a mi mesterségünk olyan, mint minden fehér munka. Itt talán kimondottan rossz ember nem is lehet, én legalább így gondolom. Fehér liszt, puha kenyér, maga az élet ez, uram. Hát persze, jobb volna annyit sütni, amennyit csak lehet, hogy minden idején kint voltam kerek két esztendőig a fronton, még az első világháborúban. Akinek panaszra nyílik a szája, én ma is azt mondom, menjen ki, ott aztán lássa a különbséget az iltthoni élete, meg a kinti között. En nem tudnék zokszóra módot vagy alkalmat adni. Magam nem panaszkodom, de másoktól se túrom. Az én alkalmazot-tam aztán ember legyen a talpán, aki végezze el a kötelességét jól, egyebet nem várok tőle, de a műhelyemben ne szájáljon...

Érzi minden szaván, hogy ezt így is érzi. Tudja, hogy mit miért mond.

— A vevőköre megváltozott a háború óta?

— Ugyan, kérem, inkább bővült, mert most igazán mindegy, hogy ki hol veszi meg a kenyeret. Nagy választék nincsen, s ott veszi meg mindenki, ahol legközelebb kapja. Így sokszor többen vásárolnak nálam most, mint régen...

— És a dologgal hogyan állnak?

— Ma talán többet kell dolgozni, vagy helyesebben mondva, sokkal nagyobb a felelősségünk, mint régen volt, így terhesebb valamivel a dolgunk is. El kell számolnunk minden anyaggal jóformán minden nap, ha nem akarunk több, vagy kevesebb szabálytalanságba esni. Kétségteljesen sok dolog van a jegyekkel, bár ma már valahogy úgy vagyunk, hogy nem is tudom már, mi volt, mielőtt nem jegyre adtuk a kenyeret. Valahogy gyakorlatunk van ebből a dologból is. Eleinte sok baj, sőt bosszúság is akadt, mert ahogy se akart »stimmelni« a jegyösszege a felvételzett anyag mennyiségével. Kerestük a hibát órákig, aztán rájöttünk, de azon már alig segíthetünk. Néha el is mértük magunkat, mert most minden deka számít. Valószínűleg úgy mérünk, mint a patikában.

Igen, tudom, azt mondják erre, hogy lehet azt a lisztet pótolni, de mivel, mikor a burgonya is drága, más egyebet meg igazán nem adhatunk hozzá.

Nagyon kell ügyelni, mert a legjobb szándékú embert is érhetik kellemetlenségek, ha egy keveset gondatlan.

— Mit szeretne legjobban csinálni?

— Olyan békebeli ropogós kenyeret sütni, mint ezelőtt két esztendővel. — Addig, míg ez eljöhét, hát csináljuk úgy, ahogy lehet. Jól tetszett ezt ki-találni, mert ebben benne van minden. Ahogy lehet. De mindig törvényesen és szabályosan. Még békebeli esztendő-kben se »spekuláltam« soha, most meg éppen nem tenném. Tessék elhinni, nem azért, mert félek a törvénytől, hanem azért, mert nem tartom rendes dolgnak. Ma többet kell tenni a közért, mint valaha, ma jobban kell csinálni a dolgokat, mint bármikor. Engem ez vezet, semmi más. Nem szerzünk vagyont ezzel a gondolkozással, de tessék elhinni, hogy nagyon jó ám nyugodtan aludni éjszakáról éjszakára. Én nem riadok fel azért, hogy jaj, mi lesz, ha valami történik az én műhelyem-ben, üzletemben legfeljebb annyi törté-nik, hogy egyszer, másszor, amikor

marad valahogyan egy kis feleslegem, akkor eljuttatom azoknak a régi ve-vőimnek, akiknek elvesztett a jegye. — Kellen vannak ilyenek. Tíz, tizenöt deka kenyér ez, kérem, de azoknak nagy áldás. Ez is ritkán fordul elő. Ez a bűnöm, ezért azonban a lelkiismerem előtt vállalom a felelősséget. Ezzel senkit meg nem kisebbítek, a köznek se ártok, mert van olyan régi vevőm, kérem, éppen az egyik, aki csak cuk-rászdában tud tézstaneműhöz jutni, vagy míg volt, hát kekszen, mézesen élt. Ennek egy, egy kis darab kenyér nagy ajándék volt. Ellopták a jegyét, s bizony ez, keserve s sors...

Vágja a fényesre kopott ollóval a

Erdélyi mintára szervezik meg az egyetemi egyházközségét

Tegnap délután gyűlést tartott az egyetemi egyházközség tanácsa. Dr. **Bacsó Jenő** egyetemi tanár, az egyházközség gondnoka bejelentette, hogy felsőbb rendelkezés folytán a nagy-erdei egyházközség elzútan az „egye-temi egyházközség“ névet fogja viselni. Kifejtette azt is a gondnok, hogy ez a legfiatalabb debreceni gyülekezet csak most kezdheti meg igazán fontos hi-batásának teljesítését, miután templomát és gyülekezeti házát megnyitotta. Az a körülmény, hogy az egyházközség tagjai között másutt nem látható bősé-gben láthatjuk az egyházi és társadalmi élet számos kiváló vezetőegységét, nagyon fontos feladatokat ró a gyüle-kezet munkájára.

Dr. **Makkai Sándorné**, özv. dr. **Csúry Bálintné**, dr. **Czeglédy Sándorné**, **Szabó Józsefné**, **Nagy Ida**, továbbá dr. **Czeglédy Sándor**, dr. **Csilléry András**, dr. **Makkai Sándor**, dr. **Török István**, **Cserép Sándor** és **Bökényi Dániel** újon-nan választott tanácsosok lelték le ez-után esküjüket. Velük most már hat-vanra emelkedett a tanácsosok száma.

Szenes László, az egyházközség lel-késze előterjesztette ezután a most kezdődő munkaév tervezetét. Az egye-temi templomban tartott istentisztele-tek időpontja a tapasztalat szerint bevált a gyülekezet számára. A jövőben is ehhez alkalmazkodni azzal a ki-egészítéssel, hogy nagy ünnepek má-sodnapján különkelyhes úrvasora-osztást is tartanak. Ez úszól kezdve maga az egyetem is be fog kapeso-lódni a hitudományi kar erre meg-bízott professzorai által a templomi szolgálatok ellátásába. Októbertől kez-dődően „egyetemi istentisztelek“ név alatt, de természetesen az eddigi meg-szokott gyülekezet számára, prédiká-cióciklust kezdenek meg a teológiai

Az egyekéi ovodásgyermekek

Az egyik társalgási órára kis ovodás gyermekekkel beszélgettünk a szü-lőkről, s így beszélgetésünk során töb-ben dicsékedtek, hogy az ő Apukájok katoná. Tekintettel arra, hogy a gyer-mekek lelkébe minél jobban beletud-jam gyökereztetni a magyar föld, a drága szép magyar hazánk iránti szer-eetet, hűségét (ez különben mindenna-pos témánk is) hát rögtön megragad-tam a fonalat s tovább beszélgettünk és egyszer csak a sebesültekről kezd-tünk beszélgetni.

Én próbából felvettem egy kér-dést. Tudjátok mit gyerekek? *Kihozok egy perselyt a szobámból és azt a pénzt amit cukorra ad nektek anyuká-tok ne vegyetek rajta cukrot a boltos-nénitől, hanem gyűjtsük össze a beteg katonabácsiknak, akik értünk harcol-nak és ha kell értünk meg is halnak. Év végén Erzsike néni ezt a pénzt el-küldi a Vöröskeresztnek és így a pénz*

eljut a beteg katonabácsikhoz.

Itt jön azután a megható rész. Reg-gel mikor kimentem az én édes kis ovodásaim közé, hogy körülfigyelték és mind egyszerre beszélt, hogy »Erzsike néni hoztam pénzt a beteg katonabácsiknak.«

Bizony, nem egyszer telet meg a szemem könnyel mikor látam, hogy a kis gyermek, akinek a cukor a mindene, milyen nagy, nagy szeretetnek kell len-ni kicsiny lelkében, mikor kicsiny ke-zecskéjében ott szorongatja a 2 fillért, elmegy a bolt előtt és nem megy be cu-korért, amit nagyon szeret, hanem siet az ovodába és viszi a két fillért, vagy egy fillérjét a perselybe, mert ezt a be-teg katonabácsinak viszi, aki mindnyá-junkért harcol a harc mezején.

Igy gyűjtöttünk 15 P-t, amit el is juttattam a debreceni Vöröskeresztnek. Azóta is összesszorul a lelkem, mikor rá gondolok, hogy még a legszegényebb kis csöppem is mily boldogan hozta

Érettségizett fiúk és leányok részére

a VKM újból engedélyezte a sok évtizedes hagyománnyal bíró egyéves kereskedelmi szaktanfolyamot.

Az érdeklődőknek hirtelen csak ezuton tudjuk ezt tudomásukra hozni. Sürgősen jelentkezzenek a felvételt óhajtok, hogy a tanfolyam minél előbb megkezdhető legyen. A haligatók heti 30 órában tanulják a kereskedelmi szaktárgyakat; félévkor kollokválnak, a tanév végén záróvizsgálatot tesznek. A beíratás 60 P, a félévi tandíj 110 pengő. A beíratások folynak. Magyar Kir. Állami Gyakorló Kereskedelmi Középiskola, Budapest V., Alkotmány-u. 11.

kenyerjegyét, aztán méri a kenyeret. Arca derült, szemében tisztán ragyog a lelkiismeret tüze.

Jó látni néha ilyen arcot, ilyen szemet is, mert az ember ezen a nézésen és szemem keresztül szebbnek látja az egész életet...

két fillérjét, csak hogy a beteg katonabácsik meggyógyuljanak. Imádkozunk is mindennap a magyar katonáinkért, segítse meg őket a jó Isten és segíts és vigye győzelemre a szent magyar lobogónkat.

Zöldi Erzsébet
Egyek községi óvónő.

Üzen a Front

Debreceni honvéd üzenete az orosz hadszíntérről debreceni leveleleányoknak

Povik Gyula őrzető, aki Debrecen-ből kerül el a nagy orosz pusztákra, mint a szovjet elleni szolgálatot teljesítő honvédőrzető, a „Debrecen“ útján küld üzenetet egy kedves debreceni leveleleányoknak, Kiss Ilonka Bessenyei-utca 12. szám alatti lakos-nak, aki a többi leveleleánnyal együtt rózsaszínű tábori lapon köszön-tötte, buzdította mindnyájunkért har-coló hőseinket...

Kedves magyar leveleleány testvé-rünk — írja többek között Povik Gyula. — Mikor a 133/44. tábori számról utba indítottatok a tábori la-potokat, talán nem is gondoltátok, hogy olyan helyre érkezik el, ahol debreceni ember is teljesít szolgálatot. Köszönjük mi, magyar honvédek, hogy odahaza, a drága magyar otthon-ban sokat gondoltok ránk, itt küzdő katonákra és imádkoztok értünk. Mi, akik látjuk az iltlen nép szomorú sor-sát, hogyan hajszolta igába őket a szovjet, kérjük is tőletek, hogy imá-dkozzatok a magyar fegyver győzelmé-ért, hogy elhárítsuk azt a szomorú sorsot, ami Európára várt volna, ha a szovjet tervei sikerülnek. Szeretném, ha itt lennének néhány órára azok, akik másképpen gondolkoznak, mint ahogy igaz magyar embernek gondol-koznia lehet és látnak, mennyi borza-lom, micsoda rabslolgasors a része a vörös Oroszország lakóinak. Jó ma-gyar leveleleány. Kiss Ilonka, sokat, sokat imádkozzatok a magyar fegyver győzelméért...

A Főszerkesztő Úrnak soraim közlé-séért hálás köszönetet mondva, ma-radlam hazafias tisztelettel:

Povik Gyula, őrzető.

Török Géza honvéd, 25449. tábori postaszám, üdvözlétét küldi debreceni ismerőseinek és a „Debrecen“ szer-kesztőségének, amiért kérését teljesít-ték és üzenetét közvittették. Nagy örömmel olvasta a fronton a „Debrecen“ számaát.

Hajdú megyében négy új községi orvosi állást szerveznek

A kormány nagy figyelemmel kíséri a községek egészségügyének fejleszté-sét. Ezt a célt szolgálja a belügymi-niszternek az a rendelkezése, hogy kellő létszámú orvosa legyen minden községnek. Hajdú megyében is négy új községi orvosi állást szerveznek. Magában Püspökladányban, ahol eddig csak két orvos működött, most még egy új községi orvosi állást szervez-nek. Hasonlóképpen szaporítják egy új köznégi orvosi állással az egyekéi eddig egy létszámot, Balmazújvároson pedig egyenesen két községi orvosi állást szerveznek. A megyei kisgyűlés hozzájárult az új állások létesítéséhez és így remény van rá, hogy az új orvo-sok mielőbb megkezdhetik áldásos mű-ködésüket.

Divatos szép ernyőt

Javítás, áthuzás

Piac u. 77.

Ernyőszalonból

vegyen

Móricz Zsigmondéknál

— Visszaemlékezés. —

A hajóállomástól alig egy közhajlásnyira nyílik a kapu s az ember már bent van a pár holdal kitevő kertben. A kavicsok teszik-e, avagy a megilletődés, kicsit lassan haladok előre, de így is egy-kettőre ott vagyok a terraszon. Eppen terlik a hosszú asztalt. Úgy látom, szép számmal leszünk, pedig idegen nem is vártok az ebédre. Míg az asztalra felsorakoznak a táncosok, a kertadta saját gyümölcsök, mire Móricz Zsigmond büszkébb, mint egy-egy írására, elkalandozunk a veteményes és virágos ágyak közt. Az emeletes villa tövében a fügefafa duzzadt gyümölcsével kfnál a házigazda, csak úgy a maga módjával:

— Lbből egy! Ezt már Éva anyánk is inyenc gyümölcsként fogyasztotta... — Ismerem én jól. — adom a fölényes választ. — Apám a Balaton melletti Köröshegyen volt orvos, nekünk is volt ott fügefánk...

— De nem ilyen!... — korhol az érzékeny barát és én szerényen adom meg magamat. — Bizony az csak az unokája volt a tiednek!

A házigazda mosolya mutatja, hogy válaszmom kielőgítő volt s szent a békeség.

Elkerülünk az öreg diófához, mely dísz, koronája az egész tusculanumnak. Ezért is vette meg az író az egész mindenséget a »Sári bíró« akadémiái díjából. Ez a diófa sokat tudna mesélni örömről, bánatról s mindenről, mi Móricz Zsigmond lelkében rágódott, zbből megszűleteti... Ennek a diófának árnyékában pihent a munka után, s ennek árnyékában született irodalmi kincsünknek sok értéke; ez a diófa Móricz Zsigmond multjának élő temetőfejtája s jövőendő álomvilágából testelőt kincseinek bölcsője...

Szeretem én is a fákat, főként a diófát, mégis Móricz Zsigmond másként szereti... Nézi és mosolyával, vizsgáló tekintetével fürkészi, mint édes szüle a gyermekét...

Talán ők voltak ketten egymásnak legmegértőbb barátai, szerelmisei... Mert ők hívek maradtak egymáshoz mindhalálig...

De szól a csengő... (mintha muzsikálná: »Nem élhetek muzsikászó nélkül) s hívogat az asztalhoz, melyen párorog már a leves... Mindenki ott ül már a helyén s a házigazda fehér szalvétáját nyakába tűzve belefúj a csiklandósan illatos párába... S mintha az Alföld gyermeke volna, végig hordja tekintetét háznépén s csak aztán meríti kanalát az ételbe...

Mikor már a hamvas gyümölcsből is fzelettünk, felállok s a nagy szürke vasajtó elé lépek, mely a terraszról Móricz legmeghíltabb szobájába: könyvtárába nyílik...

Nézem ezt a csodagyjtót s a bele s ráfrt száz meg száz autogrammot:

Ady, Csinszka, Dolmányi, Bartók, Csók István, Szinyey-Merse (a festő), Grünwald... s a mult a ma művészvilágának, a magyar kultúra legragyogóbb csillagjainak kezevenőasái. Móricz látja álmélkodásomat és sürget, hogy menjek, mert elhül a feketém...

— Az nem baj, de felgyúl a szívem!

— Felelem csak úgy visszafelé...

— Fenegyerek vagy te, — szól rám pirongató szavában megdicsérve... — Ied már te is oda a nevedel!

Ránézek és mosolyogva lérek vissza az asztalhoz:

— Nem szégyenkezni jöttem én ide...

Csak biztat, biztat, de látom, hogy szereti az igaz őszinte szerénységem, melytel becéltam nevem az ő vasajtója helyét — a szívébe...

Meg is kapom érte a jutalmam. Eléd után végig vezet az emeleten. S a folyosón, mint keveseknek, bemutatja odvatú, öreg bölcsőjét:

— Ebben ringatott az édesanyám...

Nézem a régi, alacsony, talpon ringó bölcsőt s rá gondolok, mikor ez majd a múzeumban hirdeti kicsi kis méreteivel a benne egykor gyermekálmát aludt

író mazi nagyságát... S a, aki sejtí mi minden forog az eszemben, hirtelen karon ragad s levisz ismét a vasajtó elé...

— Látod, — mondom neki, — fel nem írom a nevem, de ha ellehetne innen vinni valamit, ezt a vasajtót vinném el...

— De ezt már én nem adnám!... — nevet a házigazda.

— Tudom... csak úgy elsőhajtotám.

— Hanem tudod mil, ha már sóhajtasz, aludni is lehet egyet... eridj be... aztán aludj ott bent egy sort...

Betuszol és rázárja a vasajtót...

Megtogott, rabul ejtett s becsukott a legkedvesebb szobájába... Körülnézek.

A falon Ady képe... Könyvespolcok, könyvek száza, ritka faldíszek, nagy alkotók dedikált képei... egy kincses kamra. Móricz tündérekastélyának legdrágább kincses háza... Lehet is itt aludni! Csak nézek szerteszét, könyvet, írást, kéziratokat egymás után, míg el nem fárad a szem és a lélek... Kitekintek az árnyas diófára: ott szundikál alatta Móricz Zsigmond egyetlen szál deszkányi fapadon, fejét a diófa bányos levelei takarják.

Vajjon miről álmodik?!

Bot Andor.

Két és félmillió költséggel épül meg Hajdúdorogon az első magyar görögkatolikus tanítóképző, amelynek első évfolyama már meg is nyílt

A magyar görög katolikuságnak régi vágya ment teljesebbre: Hajdúdorogon megnyílt az első magyar tanítóképző görög katolikus tanítóképző. Eddig Magyarországon két görög katolikus tanítóképző intézet működött, az ungvári, amelynek tanítási nyelve a ruszin és a belényesi, amelynek tanítási nyelve a román volt. Az ungvári a világháború előtt magyar volt s csak Kárpátalja elszakadásával változott meg benne a tanítási nyelv.

A magyar görög katolikus ifjak, akik a tanítói pályát választották, eddig kénytelenek voltak a testvéregyház, a római katolikus tanítóképző intézeteiben tanulni, vagy az ungvári ruszin nyelvű intézetet keresték fel.

Nagyon érzelt már a magyar tanítóképző görög katolikus tanítóképző hiánya. Ezen a hiányon most segítette a hajdúdorogi görög katolikus egyházmegye, amelynek élén Dudás Miklós püspök már régen munkatervébe vette ennek a hiánynak a kiküszöbölését.

Az egyházmegye áldozatkészségével kiegészítette Hajdúdorog község jelentős anyagi hozzájárulása. Összesen két és félmillió pengős keret áll rendelkezésre az új tanítóképző új, modern épületének megépítésére és az intézet korszerű tudományos felszerelésére, szertárára stb.

Az új tanévben már meg is nyitotta kapuit az új intézet. Egyelőre csak az első évfolyam indult meg, de ennek népes hallgatósága: 42, arra enged következtetni, hogy rövidesen egyik legnépesebb és legvirágzóbb intézete lesz a hajdúdorogi tanítóképző a kör-

nyéknak. Az intézet igazgatója Estók Bertalan, kitűnő pedagógus, akinek személye is biztosítja az új tanítóképző eredményes munkáját. A leendő görög katolikus tanítók nevelését Damjanovics Pál tanár és ideiglenesen a hajdúdorogi hitoktatói kar látja el.

Röviden már beszámollunk a vasárnapi avató ünnepségről, amely Hajdúdorognak bensőséges ünnepe volt. Az iskolaavatáson megjelent Rásó István alispán, dr. Uzonyi tanügyi titkár, azonkívül természetesen Hajdúdorog egyházi és világi előkelőségei, élükön Papp János görög katolikus kanonokkal és Gede-váry László főjegyzővel.

Maga Dudás Miklós püspök végezte az iskola avatását. Avató beszédében ki-jelentette, hogy mindenkor támogatni fogja az iskolát. Reméli, hogy hamar virágzásnak fog indulni. Fejlegette a magyar görög katolikus tanítóképző szükségességét és jelentőségét és az új intézet leendő munkájára Isten áldását kérte.

Ezután átadta az iskola kulcsait Estók Bertalan igazgatónak, aki lendületes beszédben válaszolt a püspök szavaira.

Hajdúdorog község nevében Gede-váry László főjegyző vette át a tanítóképzőt.

Az új intézetben a megnyitást követő napon már megkezdődött a tanítás. 42 leendő magyar görög katolikus tanító testi-lelki nevelése

A közönség szava

Olcsoobb helyáratat a DVSC mérkőzésekre

Nagybecsű lapjukon keresztül állandóan figyelemmel kísérjük a DVSC csapatával kapcsolatos eseményeket. Első sorban mi debreceniek büszkék lehetünk arra a munkára, mely munka árán a vezetőség megteremtette az ország egyik legmodernebb sporttelepét, a korszerűsítés minden adottságával. Azonban szeretnénk felhívni a vezetőség figyelmét arra, hogy a még most is fennálló helyáratat mielőbb száltsa le. Ne támaszkodjon a vezetőség, a törzsközönségére, hanem számíton azokra a sok százakra, akik éppen az 1.20-as állóhelyet nem tudják megvenni és így kénytelenek más irányban keresni a szórakozás lehetőségeit. Nem tudjuk elképzelni, hogy a vezetőségnek nem kellene inkább inkább az erős flérek, mint a pengők. — Dolgozzon ki tervet a vezetőség a helyáratat mielőbb megállapítására, mert csak így tudja csapatát megszerettetni igazán a közönséggel. Sok sok száz ember kívánsága teljesülne ezáltal és így a lömegek által meg-

lennének azok a pengők... Reformot kérünk azonban a katonák részére is, nemkülönben a diákok részére is a legolcsóbb helyáratat lehetősége mellett. Hiába a modern és korszerű pálya, a jó csapat, ha a közönség nagy része éppen a helyáratat drágasága miatt kénytelen elfordulni attól a csapatától, amelyet kegyeibe kíván fogadni és amelyet mielőbb Debrecen város multjához mérten újra az NB I-ben akar és kíván látni.

Egyben szeretnénk felhívni az illetékesek figyelmét, hogy a mérkőzések félidejében rendszeresítse a zenét, ezáltal szórakoztassa a közönséget. Miért van a vasutas zenekar? Ma már a legtöbb pályán ez nem újság.

Reméljük, hogy azok a lömegek, melyeknek a nevében most írunk, a vezetőség lépése folytán a legközelebbi DVSC meccsen számottevően vesznek részt.

»Szurkolók«

— Kevés a teológus, a tanár és tanító — állapította meg D Kapi Béla evang. püspök hivatalos jelentésében. Az egyházi munkáshány egyre égetőbbé válik.

Gondos szülőnek

fontos a gyermeke szeme:

Szemorvosi recept után pontosan készít szemüveget szolid árban.

Ungár József látszerész és fotoszaküzlete

Széchenyi-utca 1. szám.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

„Emese“ leventeleány könyvek

A magyar ifjúsági mozgalmak sokáig nélkülözték a nyomtatott betű propagatív erejét és támogatását. A leventeleány mozgalom mozgó életéről alig-alig vett tudomást a magyar sajtó, újság, könyv alig adott képet arról a lükettő életéről, amely ennek az intézménynek katonas és hazafias keretei közt folyik. A helyzet örvendetesen változott a közelmúltban: levente folyóiratok indultak, a magyar sajtóban pedig központosított szerveztek meg a levente hírek közlését. Most újabb eredményről számolhatunk be. A legifjabb magyar ifjúsági mozgalom, a leventeség új sarja: a leventeleány mozgalom is kapott egy sajtóorgánumot, az „Emese“ könyveket. Minden negyedévben gazdag tartalommal jelennek meg az olesó kiadványok, amelyek felerészben egy-egy leánymozgalom életét, működését ismertetik, felerészben pedig leventeleányvezetők tollából érdekes, riportszerű írásokat közölnek a mozgalom szolgálatában.

Az első szám a „pirospötyös kisasszonyok“ munkájáról közöl színes riportot, dr vitéz Dezséry Endrétől. A második részben a leventeleányhírek között meg tudjuk, hogy immár kétszázézer leventeleány jelentkezett a magyarságművelő munkára. Az angoranyulenyésztés titkaiba vezet be egy értékes tanulmány, majd „Honismeretverseny“-t találunk a következő oldalon, tovább pedig körbe ABC, vitamindús főzés és egyéb hasznos dolgok egészítik ki a leventeleányrészét.

Az „Emese könyvek“ új szint jelentenek a magyar ifjúsági irodalomban, hisszük, hogy tovább fejlődve egyre értékesebb szolgáltatásokat tesznek a leventeleány-mozgalomnak.

Minden húskonzerv fogyasztási adó alá esik

A pénzügyminiszter döntése

a konzervek fogyasztási adója ügyében.

Hosszabb idő óta vita tárgyát képezte a kereskedők és a városi fogyasztási adóhivatal között az a kérdés, hogy a nem csupán húst tartalmazó konzervek húsfogyasztási adó alá esnek-e vagy sem? A kereskedők nagy része azon az állásponton volt, hogy azok a konzervek, amelyek nem csupán húst, hanem túljayomórészben más anyagokat is tartalmaznak, nem esnek húsfogyasztási adó alá, míg a fogyasztási adóhivatal azt vitatta, hogy ezek a konzervek is fogyasztási adókötelesek.

A vitát most egy konkrét ügyben hozott határozattal a pénzügyminisztérium véglegesen eldöntötte és kimondta, hogy minden konzervára, amely bármilyen mennyiségű húst tartalmaz, kivétel nélkül húsfogyasztási adó alá esik és a benne foglalt húsmennyiség akár a fél által felajánlott és elfogadható legalkalmasabb módon, akár a konzerváru egyéb ismérvei alapján átlapítandó meg.

A jövőben tehát a kereskedők kötelesek lesznek minden részükre érkezett húskonzervet fogyasztási adó alá bejelenteni, nehogy jövedéki kihágást kövessenek el a bejelentés elmulasztásával, viszont a fogyasztási adót nem a konzervek teljes súlya, hanem csak a bennük levő húsmennyiség súlya után kell megfizetniük.

Az

oroszfrontról

hazatérve üzletemet újra megnyitottam

Iskolatáskák, antatáskák, löszerszámok, kocsiülése nagy választékban kaphatók.

Sebián Ferenc szíjgyártó.

Hatvan-utca 71. szám.

Jánosi Zoltán református lelképásztor Debrecenben meghalt

A magyar református lelképásztori kar egyik kiváló és messze az ország határaitól is ismert nevével, Jánosi Zoltán — legutóbb füzessgyarmati lelképásztor Debrecenben meghalt. Igazságszerető, melegsívű ember dőlt ki vele az élők sorából. Főjelleme volt az igazságosság volt és éppen emiatt voltak ellentélei is, mert elvéit gyorsan, szinte türelmetlenül szerette volna megvalósítani a gyakorlati életben. — Pályafutására svájci tartózkodása nyomán rá béklyózták. Amikor onnan hazatért, szerette volna mielőbb áttelepülni Magyarországra is az ottani életet. Természetesen a két nép temperamentuma közötti különbség és a fejlődés tempója összeütközéseket idézett.

Jánosi Zoltán életpályája

Jánosi Zoltán 1868-ban született Nagylőten. Két évvel fiatalabb volt. Debrecenben végezte a főgimnáziumi tanulmányait és 1887-ben *külföldi tanulmányokkal* a Kollégiumban maradt és itt tanult teológiát 1887—1891-ig, majd 1892-ben *külföldi tanulmányokkal* az első és 1894-ben ugyancsak *külföldi tanulmányokkal* a második *teológiai vizsgáját*. Debrecenben szentelték pappá 1898-ban.

Nem maradt itthon, hanem mint a legtöbb külföldi teológus, ő is svájci tanulmányútra ment, 1895—1896-ban egy évig a zürichi egyetem hallgatója volt, de a budapesti egyetemre is járt egy esztendőig. Zsenialitását mutatja nagy nyelvismerete is. Gyönyörűen beszélt anyanyelvét és ezenkívül görögül, latinul, németül, angolul, franciául olvasul és héberül beszélt.

Nagy felkészültsége ellenére tanulmányait elvégzése után a Kollégium elemi iskolájában tanító volt, majd a kollégiumi gimnáziumban 1894—95 és 1897—98. tanévben helyettes tanárként működött. Mint pedagógus is elsőrangú volt, példamutatóan állta meg ott is helyét.

Értekes irodalmi tevékenységet fejtett ki teológiai téren. „A világ vallása” címen jelent meg értekezése, majd tízen hét kötetben egyházi beszédei. D. Hadora Vilmos: „Männer und Helden” c. művét magyar nyelvre fordította, akadémiai dícséretet nyert „Absolon” című verses szomorújátéka, „Költemények” címen verseskötete is megjelent. Ezeket kívül nagyon sok cikket írt egyházi és világi lapokba és egyházi folyóiratokba.

Lelkészi szolgálata Hajdúsámsonban kezdődött 1897-ben és 1902-ig tartott. Ekkor választották meg érdekes körülmények között debreceni lelképásztorrá, igen sokan pályáztak a debreceni paróchiára, ellenjelöltjei között volt dr. Baltazár Dezső, Marjay Péter országgyűlési képviselő, Illés Endre, Kiss Albert veje és Jánosi Zoltán ilyen nagy ellenfelekkel szemben már az első szavazásán abszolút többséggel bejött. Debreceni lelképásztorává 1902-től 1921-ig tartott. Mint a hiteles feljegyzések mutatják, akkor fegyelmi eljárás folyt ellene, állásából elmozdították.

Korábbi éveiben élelnek szerepet vitt az egyházi és politikai életben. Egyházkerületi tanácsbíró is volt. Községi képviselőtestületi, majd törvényhatósági bizottsági tag is volt, aztán országgyűlési képviselővé, később nemzetgyűlési képviselővé választották.

A politikában a radikális függetlenségi iránynak volt a híve, emiatt még a Függetlenségi Pártban is mindig ellenzéki volt. 1918 elején lett országgyűlési képviselő, függetlenségi párti programot választották meg. Az összeomlás után a Károlyi kormányban belügyminiszteriumi államtitkár lett.

Jánosi Zoltán mint belügyi államtitkár mindent elkövetett a rend és nyu-

galm megőrzésére és fenntartására, azonban a mindinkább terjedő forradalmi féltékenységekkel szemben tehetetlen volt. Abban az időben egy-két napra Debrecenbe hazatérve ő maga is kifejezést adott a desolált viszonyokkal szembeni elégedetlenségének. Bármennyire radikális érzelmű volt, de ragaszkodott a polgári rendhez és maga is borúsan figyelte a kommunisták terjeszkedő agitációját. De a polgári elemek mindjobban háttérbe szorultak és a kommunizmus őt is félreállította. Akkor hazatért Debrecenbe.

A forradalmak után a második nemzetgyűlési választáson a debreceni harmadik kerületben izgalmas pártválasztáson képviselővé választották, később visszavonult a politikától és teljesen lelképásztori működésének szentelte életét.

Lelképásztori működése a svájci tapasztalatainak hatása alatt állott. — Svájból hozta magával a modern ígérhetőség gondolatát s formáját. Ő kezdte meg Magyarországon az ígérhetőségnek azt a módját, hogy a lelképásztor figyelme ígérhetőség közben kiterjedjen a mindenkorai életviszonyokra is. Jánosi Zoltánnak az Isten országáról való tanítását abban az időben még a berlini és más külföldi egyetemeken is átvették.

Megkondult a Rákóczi harang

Jánosi Zoltán halála feletti gyászából a debreceni egyház is kivonul részét. Kitérték a gyászobogót és megkondult a Rákóczi-harang, mert úgy tekintik, mintha Jánosi Zoltán most is ennek az egyháznak volna a lelképásztor.

Október 1-től kezdve csak kijelölt húsiparosok árusíthatnak marhahúst

Új alapokon szabályozták az ország húsellátását — Megállapították a marhahús maximális árát

A hivatalos lap tegnapi száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét, amely szabályozza a vágómarha forgalmát és levágását. A rendelet első szakasza kimondja, hogy ezentúl csak a Magyar Állat és Állati Termékek Kiviteli Szövetkezet, továbbá a közellátásügyi miniszter által kijelölt és jogszabással elhatározott kereskedők és bizományosok vásárolhatnak vágómarhát.

Húsiparos harmadosztályú vágómarhát október elsejéig szabadon vásárolhat. Harmadosztályúnál jobb minőségű vágómarhát húsiparos ugyanaddig az időpontig csak a MÁSZ-tól vagy kijelölt kereskedőtől és bizományostól vásárolhat.

Október elsejétől húsiparos is csak kijelölt alapján vásárolhat vágómarhát és pedig harmadosztályúnál jobb minőségű csak a MÁSZ-tól, vagy kijelölt kereskedőtől, bizományostól.

Húsiparosok kijelölése

Kimondja a rendelet, hogy október elsejétől kezdve kijelölt húsiparosok csak annak a vármegyének törvényhatóságnak területén vásárolhat vágómarhát, amelynek területén telephelye van. Az a húsiparos, akinek törvényhatósági joggal felruházott városban van telephelye, annak a vármegyének a telephelyén is vásárolhat vágómarhát, amelynek területén a törvényhatósági joggal felruházott város fekszik.

A rendelet második szakasza kimondja, hogy október elsejétől kezdve vágómarhát levágni, a levágott állat húsát közfogyasztás céljára forgalomba hozni, vagy egyébként felhasználni, feldolgozni csak a MÁSZ-nak, vagy kijelölt húsiparosnak szabad. A szarvasmarha elhullása, vagy kényszervágás esetében a közszéki elöljáróságtól igazolványt kell kérni. Kényszervágás esetében a szarvasmarhát a közszéki elöljáróságnak közfogyasztás céljára fel kell ajánlani.

A fogyasztás arányosítása

Gondoskodik a rendelet arról, hogy a marhahús-fogyasztást az egész ország területén arányosítsa, ne túrténjen tehát meg az, hogy egyes vidékeken bőségesen rendelkezésre áll marhahús, másutt pedig hiány van. Ezért a rendelet kimondja, hogy október elsejétől kezdve a közszéki elöljáró miniszter ha-

Jánosi Zoltán betegsége és halála

Jánosi Zoltán halála hosszas betegsége után következett be. A közvetlen halál oka a fehérvérűség volt. Augusztus 24-én jött Debrecenbe, hogy kezeltesse magát. — Veje dr. Imre Gábor egyetemi tanársegédnél, az OTI és sebészeti klinika kiváló röntgen szakorvosánál lakott, hiába kérelték, nem akart a klinikára menni. Példás családi életet élt, melynek alapja a szeretet volt és most is jobban érezte magát leánya és veje körében, mint a kórházban. Tíz nappal ezelőtt vérértőmlesztést is kapott. Erős szívére jellemző, hogy a sebészeti klinikáról, ahol a vértőmlesztést végrehajtották, saját lábán jött be a városba. Különben Jánosi Zoltán fiatalabb éveiben kitűnő tornász sportember volt.

Vasárnap reggel aztán hirtelen rosszabbra fordult az állapota, beállt az agónia, mely egészen szerdán virradóra félegy óráig tartott. Ekkor a halál megváltoztatta szívével.

Eszméletét vasárnap reggel óta csak kevésszer nyerte vissza s olyankor megismerte feleségét Vároczky Rózát, hat gyermekét, akik valamennyien a nagybeteg körül voltak utolsó napjaiban. Eljött hozzá veje Bay József gyulai lelképásztor is. Két másik veje katonai szolgálatot teljesít, ez gátolta őket a hazatérésben. Jánosinak nyolc gyermeke volt, kettő közülük kiskorában elhalt.

Jánosi Zoltán temetését pénteken délután félnyolc órakor a Köztemetőben Harsányi Pál esperes, gyulai lelképásztor végzi. Itt helyezik örök nyugalomra Jánosi Zoltán hült tetemét Debrecenben.

DEBRECZEN

7. OLDAL.
1942. IX. 17.

Csodás melleket

varázsolunk füzőinkkel és melltartóinkkal
GOLDSTEIN KAROLIN
cég. Mihály-utca 5

közölt táblázat szerint, amely a marhahús minden fajtájának és melléktékének nagyban és kicsinyben való eladás esetén felszámítható legmagasabb árai részletesen tartalmazza.

Küzdelem a feketepecac és zugforgalom ellen

— Hozzászólások —

Tekintetes Szerkesztőség! Igen sokan nagy megnyugvással és fokozott érdeklődéssel olvastuk a közéleti miniszter úr kijelentéseit a feketepecac letöréséről, valamint a lapnak erre vonatkozó megjegyzéseit. Nagy örömmel vennénk, ha a megnyilatkozásokat olyan lettek is követnék, amelyek alkalmasak volnának a feketepecac felszámolására, amelyek megemlékezése már nagyon időszerű lenne.

Ne felejtjük el, hogy a feketepecac kétféle egyéniségből tevődik össze és pedig: az egyik az eladó, aki a feketepecac útján a maga aljas, önző érdekét, a mindenáron való gazdagodás útját szolgálja, a másik, aki ezen az úton meg nem engedelt mennyiségben árut, élelmiszert halmoz fel, ezáltal mások részére megnövekedett a beszerzési. Egyformán bűn mind a kettő: a miniszter úr szerint is hazaárulás. Megérdemlik a büntetést!

De van egy harmadik csoport is, akit nem lehet az előbb jelzett két csoporttal együtt említenünk. Ez azoknak a csoportja, akik szükségből beakérenszerűnek, hogy létfenntartásuk anyagi eszközeit tisztességes út hiányában a feketepecacra szereznek be. Ezen a csoporton mindenáron segíteni kell, hogy ne kényszerüljön erre a lealázó és más-különbösen is anyagi erejét felülhaladó vásárlásra.

(A levélíró a továbbiakban felsorol több példát, melyeket közvetlen hozunk az illetékesek tudomására, annál is inkább, mert nyilvános közléstől el kell tekintenünk. Szerk.)

Vitéz Nagy Pál ref. tanító,
Szabó Kálmán u. 35. sz.

Tisztelt Szerkesztőség! Nagyobb társaságban szerdai számuk vezércikkéről beszélgettünk.

A feketepecac kérdésével kapcsolatosan ma valaki azt a gondolatot vetette fel, úgy lehetne megoldani a kérdést, amint valamikor Angliában megoldotta egy angol király azt, hogy az emberek vasárnap, ünnepnap korecsma helyett a templomba járjanak, egész egyszerűen elrendelte vasárnap és ünnepnap a templomozás ideje alatt fogyasztott italok árát nem kell kifizetni, sőt ha valakivel előre kifizetett a korecsma, akkor jogában áll az illetőnek a kifizetett összeget visszaperelni. Így aztán bizony nem akadt korecsmáros, aki istentiszteleti idő alatt italt mért volna, vagy csak vendéget is engedett volna korecsmájába.

Ezt a példát véve a feketepecac elleni küzdelemben, mi volna abban az esetben, ha azt a rendeletet, amely szerint a vevőt is ugyanúgy megbüntetik, mint az eladót, a vevőre vonatkozó részét függesztenék és megengednék, hogy mindenki, aki eddig is már fekete úton vásárolt, nemcsak a többlet összegért, amit fizetett, de az ára teljes értékének az erejéig behajtási pert indíthat? Azt hiszem, ez valóban hatásos volna, meggondolná mindenki, hogy edemes-e jeketén árulni, hiszen nem tudhatja, a vevő nem pereli-e tőle vissza a kifizetett összeget. Másrészt, ha a vevőt nem büntetik, merné a vevő feljelenteni az eladót, így azonban maga is félve a büntetéstől, nem mer feljelentést tenni. (X. Y.)

Jánosi Zoltán

füzessgyarmati lelképásztor

74 éves korában Debrecenben elhunyt. Temetése pénteken 14 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, menyei, vejei és anyósa. Lakás: Füzessgyarmat. Gebauer-cég rendezi.

H I R E K

„DEBRECZEN“

szekeszlősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabérezs). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálata szeptember 12-én reggel 8 órától, — 19-én reggel 8 óráig: „Arauyangyal“ Piac u. 50, telefon: 24-53. — „Reménység“ Csapó u. 22, telefon 14.21. „Isteni gondviselés“ Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. — „Sas“ Hatvan u. 66, telefon: 11-93. szám.

Liszt Ferenc díszmagyarban

Liszt Ferenc magyarságára vonatkozóan értékes bizonyítékok vannak a tiszakürti Szinyei-Merse-kastélyban.

A kastély úrnője, Szinyei-Merse Félixné, összegyűjtött sok emléktárgyat, amely a halhatatlan magyar zeneköltő hagyatékában volt: hangszereket, bútorokat, képeket stb. A gyűjtemény legértékesebb tárgyai azok a képek, amelyek bizonyítást tesznek Liszt Ferenc magyarságáról. Az egyik ilyen kép a gyermek Liszt Ferencet ábrázolja kis díszmagyarjában, míg a másikon sajátkezű aláírásával ez a szöveg olvasható: »Liszt szülőháza (Doborján) Magyarország.«

A nagyértékű gyűjteményt Szinyei-Merse Félixné a Budapesti létesítendő Liszt-emlékműcsoportnak kívánja odaadni.

A debreceni törvényszék ötös külföldtanácsa Nyíregyházán és kárpátaljai városokban tart tárgyalásokat a héten dr. Jeney Sándor törvényszéki elnök elnöklétével és államellenes ügyeket tárgyal. A vádat Csiky-Mészáros Tibor kir. ügyész képviseli.

Magyarország csatlakozott az előkészítés alatt levő „Európai Posta“ szervezetéhez, melynek elgondolása az, hogy a kontinens egész belföldi és külföldi levelezését majdnem kizárólag repülőgépen továbbítják majd.

A kistéplomi egyházközség vezetője kéri a női bibliakör azon tagjait, akik a kézimunkaakcióban már eddig is résztvettek, vagy munkájukkal ezután akarnak az egyházközség céljainak szolgálni, hogy tekintet nélkül névre szóló meghívásukra, szeptember 18-án, délután 4 órakor az egyházközségi gyülekezeti teremben (Révész-tér 2. sz.) megbeszélésre megjelenni szíveskedjenek. Vezetőség.

A színleges iparúzó nem követhet el árdágtalást. A budapesti törvényszék tárgyalta Nagygyörgy István ügyét, aki ellen az ügyészség árdágtalást vádolt emelte. A vádlott azzal védekezett hogy a kérdéses üzletnek csak névleg volt tulajdonosa, csupán nevet adta a vállalatnak, abban nem tevékenykedett. A törvényszék a vádlottat felmentette, de a színleges iparúzósról szóló rendelkezések megszegése miatt áttette a bűnper aktáit az ügyészségre.

Fogházúri kinevezések. A m. kir. igazságügyminiszter Kertész Miklós, Domokos Ferenc hajdúszoboszlói és Nagy Márton hajdúböszörményi lakosokat a II. oszt. állású csoportjába ideiglenes minőségű letartóztató intézeti őrlékké nevezte ki.

A tanyai iskolákön végzett átalakítási, javítási munkák felülvizsgálata végett dr. Balogh Sándor h. polgármester négynapos tanyai iskolalátogatást tart. A kifogástalan munkát egyúttal át is veszik.

Új látszerész szaküzlet

Szemüveget Nagy Imre
látszerész-mesterrel
Kossuth ucca 4. szám

Tökéletes munka. 10 éves helyi
2 éves pesti gyakorlat. Szolid árak.

14 napi elzárás a kétpengős kenyérlisztert

A debreceni törvényszék tárgyalta Balogh József, Czákó Piroška, Lakatos Imre és Kanalas Béla bagaméri lakosok ügyét, akik augusztus végén fejenként 10—12 kilónyi kenyérlisztert hoztak be Debrecenbe és azt különként 2 pengőért árulták házról-házra járva. A vádlot-

tak valamennyien bagaméri cigányok. A bizonyítási eljárás lefolytatása, tanuk kihallgatása és dr. Ilyés Gábor kir. ügyész vádbeszéde után dr. Nyerges Miklós vizsgálóbíró, törvényszéki bíró a vádlottakat fejenként 14—14 napi elzárásra ítélte. Az ítélet jogerős.

Hajdú megye néhány községében egyes alkalmazottak részére fizelés-emelést, illetőleg drágasági segélypótlékok folyósítanak. Így Püspök-ladány képviselőtestülete elhatározta, hogy a községi utcaseprők fizetését 1943 január 1-től kezdve 35 százalékkal javítja. A községi fűskola vezetője szintén 35 százalékos pótlékokat kap. A községi mezőőrök fizetését is emelik.

Az égő Barnum-cirkusz vadállatait gépfegyverrel irtották ki. Az amerikai nagy Barnum-cirkusz tűzkalasztrófájáról közölnek érdekes részleteket svájci lapok. A clevelandi Barnum-cirkusz volt a világ legnagyobb cirkusza. Ha világkörűli útra indult, egyedül az állatai számára 55 vasúti kocsi-ra volt szüksége. Négy száz idomított vadállata és 500 idomított lova volt a cirkusznak s az állatok ápolóinak száma 2400 volt. Az állatok közt volt két ritka fehér párdue, Tryblí, a láncoló elefánt és egy gorillapár, amelyek közül nyolc ápolója volt. A cirkusz napi bevétele két és fél millió frank volt. Az állatpark nagy része áldozatul esett a tűzvésznek. Több mint száz idomított állat pusztult el, részint a lángokban, részint pedig gépfegyvertüzetben, mert a ketrecükből kitört állatokat a város biztonsága érdekében el kellett pusztítani. A tüzet egy eldobott cigarettá okozta.

Felboncolják a Kossuth-utcai építkezésnél szerencsétlenül járt Czanka István holttestét. Czanka, mint megírtuk 9 méter magasságból lezuhant a kömvesárványról a Kossuth-utca 9. szám alatt végzett munka közben és koponyatörést szenvedett. Mire a mentők a sebészeti klinikára kiszállították, meghalt. Az ügyészség elrendelte a törvényszéki orvosi boncolást.

Gyilkosság 40 fillér miatt. Megdöbbentő gyilkosság történt az újdéki villanytelepen, Molnár András éjjeli őr felkereste Alexijev Szergejt, aki bérlistákat készített s nála egy 40 filléres túlóradíjat rekkamált. A két ember összehatalkolt, majd az éjjeli őr revolverrel agyonlőtte Alexijevet. Molnárt a rendőrség letartóztatta.

Október 31-től május 1-ig nem lehet tanoncot szerződtetni. Az iparügyi miniszter 53.400—1940. számú rendelete szerint lanszerződést kölni — néhány kivételtől eltekintve — csak május, június, július, augusztus, szeptember és október hónapokban szabad. A tanszerződést az évnek bármelyik szakában meg szabad-kötni, ha a tanoncot oly községben kívánják alkalmazni, amelyben alkalmazott tanoncnak tanoncskölét nem látogatnak; ha a tanoncul szerződtetni kívánt személy nagykorú; ha a tanoncul szerződtetni kívánt személy már tanonc volt és tanviszonyának megszűnése óta két hónap nem telt el; végül kivételes méltányosságból a tanoncskola igazgatójának javaslatára, ha az iparhatóság megengedi.

Az előkészítő sakkverseny II. fordulóján a Petry—Dalmy skandináv védelmi játszma szép és erős küzdelem után döntetlen lett. Csöcsits ellen Brilla Grünfeld indiai védelmet választott. Kihaszánlva ellenfele megnyitási hibáját, a d4 gyalogot előbb izolálta, azután lenyerte. Az előálló gyalogelnyős végjátékban Csöcsits még egy hibát vétett és veszített. A dr. Kocsis—dr. Boezkó játszma elhalasztották. A III. forduló 18-án 7 órai kezdettel a következő párok játszzák: dr. Boezkó—Petry, Brilla—dr. Kocsis és Kónya—Csöcsits, Dalmy szabadnapos.

Közletré és távolra lőkélletes látást nyújt az új találmányu szemüvegem

Cserép Sándor szemklinikai látszerész
Ferenc József-út 24.

Ady halála

Rendet arat és hull a szél,
Csontkarú ma lekaszál.
Zúg az eső, a vágó megáll,
Bezdrt vágómm messze száll.

A beteg test, vágóforrást lehel,
A láz nyugalmat, még se tel.
Adélt Szép Léda, itt talál...
S üvegajtón zörget a halál.

VÉKONY ANTAL.

Ki találta fei a hernyótalpat?

Kevesen tudják, hogy a hernyótalpat az 1840-ben született Julius Schneider német hadimérnöknek volt a vesszőpáripája, aki már 1873 tavaszán bemutatta hernyótalpat kocsiját egy katonai bizottságnak. Illetékes körök azonban akkor úgy döntöttek, hogy Schneider találmánya kalonai szempontból nem érdekes. A mérnök erre kívánt a szolgálattól, hogy civiltként próbáljon szerencsét. A néderwaldi emlékmű építésénél újból felajánlotta hernyótalpat kocsiját angyaszállításra, de még csak alkalmat sem adott neki kocsija használatosságát bebizonyítani. Miután találmánya minden pénzét felemészítette, Kasselbe vonult vissza, ahol 1910-ben halt meg. A terepjáró harckocsi atyjának emléket sírkövön kívül az első hernyótalpat eredeti példánya őriz a kasseli múzeumban, melynek csendjét időnként bizonyosan fölveri a hernyótalpat utódjainak dübörgése. (TEK)

Dr. Gaetano Trombatore professzor az Olasz Kulturintézet új igazgatója

Renato Fleri professzor a budapesti intézethez nyert beosztást

Mint értesülünk, a debreceni Olasz Kulturintézet vezetésében az új évfolyamra változás lesz. Renato Fleri professzor, aki hét esztendőn át látta el az intézet vezetését és sok baráti szerzett működésével az olasz nemzetnek, az új évfolyamra a budapesti Olasz Kulturintézethez nyert beosztást.

Renato Fleri távozásával a debreceni Olasz Kulturintézet igazgatója dr. Gaetano Trombatore egyetemi rk. tanár lett, akinek rokonszenves úri egyénisége, nagy tudása már is sok hível szerzett Debrecenben. Öszinte örömmel fogadják a debreceni társadalom a hírt, hogy az Olasz Kulturintézet élére került és bizonyosra vehető, hogy a Renato Fleri professzor által megkezdett munkát, valamint a két nemzet baráti kapcsolatainak további elmélyítését kiválóan és nagy eredménnyel fogja munkálni. Az Olasz Kulturintézethez egyébként beosztást nyert Nacváradról dr. Folco Tempesti, akiről hírből szintén előnyösen ismer a debreceni társadalom.

Hajdúhadháza régebben izr. rituális fűrdő működött. Ez a lelet és a rajta levő épületet a község megvásárolta az egyháztól és állami elemi iskola céljaira engedi át.

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy

Bethlen-utca 29. sz.

alatt megnyitottam modern

Hölgy- és úri-

fodrászatomat

hol elsőrendű higiénikus ki-
szolgálással állok a nagy-
demű közönség rendelkezésére

ifj. Juhos Antal

fodrászmester

Külön hölgyfodrászat

Nagyszabású arazziát rendeztek a pestkönyeki helységeken. A detektyvek sok kereskedőt tartóztattak le, akik egyes keresett árucikkeket százezreket felárulással árultak. Előfordult, hogy hentések éjszaka hoztak forgalomba a megengedettnél jóval magasabb áron húsokat.

Pályázati hirdetmények

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a tisztviselői normál státusban az adóhivatali szakon, nyugdíj jogosultsággal egybekötött szervezve levő elhalmozás folytán jelenleg üresedésben álló, s a törvényhatósági bizottság legközelebbi rendes közgyűlésén élethossziglanra választás után betöltendő egy a X. fizetési osztályba sorozott I. oszt. adóügyi állásra, valamint az ennek betöltésével esetleg megüresedő egy a XI. fizetési osztályba sorozott II. oszt. adóügyi állásra pályázatot hirdetek. — A meghirdetett adóügyi állásokra a szervezeti szabályrendelet 263 paragrafusának 7 pontja értelmében a községi igazgatási tanfolyam sikeres elvégzése, vagy valamely középiskolai érettségi bizonyítványt nyújtó állások után járó illetményeket az 1927 V. tc. 49 paragrafusának alapján fogantatott illetményrendelet tartalmazó mindenkor kormányhatósági jóváhagyást nyert közgyűlési határozatok szabályozzák. A megválasztandó adóhivatali tisztviselők olyan állásuknak és képesítésüknek megfelelő munkakört, amelyet polgármesteri utasításra városi tisztviselő a város, mint magánvagyon tulajdonos részére is esetleg végezni köteles, semmiféle külön díjazást nem igényelhetnek.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a nem szorosan vett közigazgatási tisztviselői állások csoportjában, nyugdíj jogosultsággal egybekötött szervezve levő, egyévi próbaidő kitöltése mellett, kinevezés útján betöltésre kerülő s gépészmérnöki képesítéshez kötött műszaki felügyelői állásra pályázatot hirdetek. A meghirdetett műszaki felügyelői állást a törvényhatósági bizottság 301—1937 bkgy számú közgyűlési határozatával a mindenkor VIII. fizetési osztálynak megfelelő javadalmazással (törzsfizetés, pótlékmény, lakáspénz, igényjogosultság esetén családi pótlék és hadipótlék) ellátottan szervezte meg. Egyben az állás betöltője részére biztosította a fizetési osztályba sorozott állásokat betöltő városi tisztviselőkre mindenkor érvényes szabályok szerint: a fizetési fokozatba és a következő magasabb fizetési osztályba előlépés lehetőségét. A m. kir. belügyminiszter úr a hivatkozott közgyűlési határozat kormányhatósági felülvizsgálata kapcsán a 30,333—1939 IV. számú lehatárolás, a műszaki felügyelői állás szervezéséhez azzal a kikötéssel járult hozzá, hogy a VIII. fizetési osztálynak megfelelő illetmények: legalább 8 évi, a IX. fizetési osztálynak megfelelő illetmények legalább 4 évi szolgálat után biztosíthatók. Egyébként az állást betöltő tisztviselő ezen kellék hiányában, csak a X. fizetési osztálynak megfelelő illetményekben részesíthető. A próbaidő kitöltése mellett alkalmazott műszaki felügyelő, a próbaidő alatt a szolgálatból indokolt és minden igénytámaszthatása nélkül, bármikor elbocsátható. A kinevezett műszaki felügyelő olyan állásának és képesítésének megfelelő munkakört, amelyet polgármesteri utasításra, városi tisztviselő a város, mint magánvagyon tulajdonos részére is esetleg végezni köteles, semmiféle külön díjazást nem igényelhet.

A pályázati kérvényhez eredetben, vagy hiteles másolatban a következő okmányokat kell csatolni: 1. születési anyakönyvi kivonat, más pályázóknál házassági anyakönyvi kivonatot is. 2. magyar honosságot igazoló bizonyítványt, 3. egy évnél nem régebbi keleti hatósági erkölcsi bizonyítványt, amely a családi állapotot és a nemzethűséget is igazolja. 4. képesítést igazoló okmányokat. 5. az állás betöltéséhez meg-

kívánt szellemi és testi épiséget igazoló új keleti hatósági orvosi bizonyítványt. 6. esetleges háborús katonai szolgálatot és háborús kitérítéseket igazoló okmányokat. 7. a 7720—1939 M. E. számú rendelet 64 paragrafusának alapján kiállítandó tanúsítványt annak igazolására, hogy pályázó nem esik az 1939 IV. tc. 1 paragrafusának hatálya alá, 8. az eddigi szolgálatot, illetőleg foglalkozást igazoló okmányokat. 9. rövid életrajzi szolgálati leírást (curriculum vitae), melyben összefoglalva közlendő a pályázó életkora, vallása, családi állapota, gyermekeinek száma, iskolai végzettsége, jelenlegi állása, vagy foglalkozása eddigi alkalmazásai, közszolgálatának kezdő időpontja, katonai és háborús szolgálata, s egyéb a pályázó személyére vonatkozó lényegesebb adatok. Akik jelenleg is Debrecen sz. kir. város szolgálatában szereztek, rendszeresített állásban vannak alkalmazásban, azok pályázati kérvényükhöz az 1, 2, 3, 5, és 8 pontok alatt felsorolt okmányok csatolását mellőzhetik. A meghirdetett állásra a pályázati határidő folyó évi október hó 3 napjának déli 12 órája. Felhívom mindazokat, akik a meghirdetett állást elnyerni óhajtják, hogy 2 pengő okmánybélyeggel ellátott szabályszerűen felbélyegezett, fenti okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket a jelzett időpontig a város főispánjához, mint a kijelölt választmány elnökeéhez címzetten, közszolgálatban álló pályázók szolgálati felsőbbfokú útján, más pályázók pedig közvetlenül a városi közigazgatási iktatóhivatalban (város-háza, földszint 5 sz. szoba) adják be. Elküldött beadvány, vagy kérvény fel nem szerelt pályázati kérvénynek nem vétetnek figyelembe. Azok, akik jelenleg is Debrecen sz. kir. város szolgálatában szereztek állásban vannak alkalmazásban az 1922 V. tc. 10 paragrafusának 10 pontja, illetőleg a m. kir. közigazgatási bíróság 15017—1929 P. számú ítélete értelmében, pályázati kérvényükön a bélyegilleték lerovása alól mentesek. — Polgármester.

Nyílt tér

Tisztelettel értesítem a m. t. vásárló közönséget, hogy Frick Testvérek társas cégből ücsém, Frick Imre 1941 március 1-én kivált. Vele semmiféle üzleti közösségem nincs. Üzletemet azóta, saját nevem alatt vezetem és a hozzáam beadott munkákat jól felszerelt műhelyemben egyedül végzem.

Frick Lajos

Késműves, műközfűrés és finom acélárú szaküzlete, Ferenc József út 27.

SPORT

A DVSC erős edzőmérkőzést tartott tegnap. A játékosok javuló formában vannak, a csapat erőnléte pedig kitűnő. Mihók vasárnapi mérsekeit teljesítményét sérülésével magyarazzák. Tiszában változatlanul biz. a vezetőség. A fiatal játékos rengeteget dolgozott, azonban az akcióból hiányzott a tervszerűség, labdái pedig nem mentek játékoshoz. Szabó játékában az volt a hiba, hogy állandóan belül volt és a szélre adott legszebb labdái kárba veszttek. A csapatban Kaposi, Csokai Mester, Orosz, Szilágyi és Zilahy megnyugtató formában vasárnap kitűnően játszottak. B. Nagy is kielégített néhány könnyelműségtől eltekintve, Sidiük azonban visszaesett.

DVSC II.—D. Húsos, DMTE—H. MOVE és DEAC—M. Szabolcs mérkőzések lesznek vasárnap Debrecenben az amatőr bajnokságot. A DVSC II.—D. Húsos mérkőzés, ha megvalósul a DVSC—Gamma mérkőzés, előtte kerül lebonyolításra.

Az NB III. felsőtiszai csoportjában Markos Imre csapata, az Aknaszlatinai BTE vezet az NyVSC és SAC MÁV előtt, mindhárom csapatnak 4 pontja van. Hárompontos a P. MÁV. Szépen rajtolt az NB II. Rákóczi csoportjában a MOVE Szabolcs, mely gólaránnyal a második helyet foglalja el az Özd mögött, míg a harmadik a Lampart.

Debreceni úszónapokat rendeznek 2400 résztvevővel szeptember 18—19-én a nagyerdői strandfürdőben. A napokban a tankertelési kir. főigazgatói hivatalban értekezletet tartottak a debreceni úszónapokkal kapcsolatban. A Schmidt Gyula testnevelési tanár irányításával lefolyó úszónapokon indul a Fazekas Mihály gimnázium 130, a plarista gimnázium 300, r. k. polgári 80, ref. tanítóképző 80, ref. kollégiumi polgári 120, gyakorló gimnázium 50, társulati felsőkereskedelmi főiskola 100 fémipari is-

kola 50, középfokú gazdasági hitvány 120, református főgimnázium 250, katolikus leányiskolák 250, református leányiskolák 350, társulati női kereskedelmi 30, női ipariskola 60, levele alakulatok 500 résztvevővel.

Eger—Debrecen úszóverseny lesz vasárnap Egerben. A debreceni úszók kitűnő erővel szerepelnek a versenyen.

Gyevairól olyan hírek terjedtek el, hogy elmegy a Ferencvárosból és a Szentlőrinci AC-ba igazolítja magát. A hírt a játékos is, a SZAC vezetősége is megcáfolta.

Felkérem a Villanygyár I. és II. ífi játékosokat, hogy a vasárnapi bajnoki barátságos mérkőzésekre való tekintettel kivétel nélkül mindenki jelenjen meg. Az alábbi DMTE ífik is jelenjenek meg Molnár Győző, Kozma József, Győrfői Lajos, Porcsin Sándor, Hevesi István — Vezetőség.

Kisorsolták az amatőr bajnoki mérkőzéseket

A felsőtiszai kerület amatőr bajnoki mérkőzéseit az egyesületi vezetők, Tamásy László kerületi elnök, dr. Thomas Henrik elnökhelyettes és Páll Antal jelenléteben kisorsolták. A debreceni csoport mérkőzése a már vasárnap lejátszott első fordulón kívül a következő sorrendben kerülnek lejátszásra:

Szeptember 20: DMTE—H. MOVE, B. Turul—DVSE, PMÁV—NyVSC, D. Húsos—DVSC, DEAC—M. Szabolcs, K. Levente—Derecske.

Szeptember 27: DVSC—PMÁV, D. VSE—NyVSC, DMTE—B. Turul, Derecske—DEAC, M. Szabolcs—D. Húsos, H. Move—K. Levente.

Október 4: Szabad nap.

Október 11: Derecske—M. Szabolcs, DEAC—H. Move, DMTE—NyVSC, D. VSE—DVSC, PMÁV—D. Húsos, K. Levente—B. Turul.

Október 18: DMTE—DVSC, B. Turul—DEAC, H. Move—Derecske, D. Húsos—DVSE, M. Szabolcs—PMÁV, K. Levente—NyVSC.

KÖZGAZDASÁG

Termelési jutalom a többet termelő gazdáknak

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvények hatálybalépítésé kedden történt meg. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a törvény alapján már nagyjelentőségű rendeletet adott ki.

A rendelet termelési jutalmat biztosít azoknak a gazdáknak a részére, akik az alább közölt feltételek birtosításával a többettermelést mozdítják elő.

A rendelet szerint az a birtokos, aki az 1943. év tavaszán vetett termékek terméseredményét jókora azúttal, hogy a tavasi termények alá az őszi szántást ez év őszen legkésőbb 1942. évi december 31. napjáig legalább 15 cm. mélyen elvégzi, az őszi szántással megmunkált terület után katasztrális holdanként tíz pengő termelési jutalomban részesül feltéve, hogy az 1942. évi őszi vetésterület (őszi gabona, takarmánynövény, iparinövény) nem kisebb az előző évi őszi vetésterületnél.

A futóhómoktalajon végzett őszi szá-

Mennyi ártöbbletet számíthatnak a burgonyakereskedők

A közellátási miniszter rendelete értelmében a burgonyagyárosok és Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesüléstől vásárolt és a kiskereskedőknek vagonfételnél kisebb mennyiségben eladott étkezési burgonyának mindenkor fennáll a közzétett eladási árhoz a főváros kivételével, métermázsánként legfeljebb 80 fillér ártöbbletet számíthatnak. A burgonya fogyasztói ára a főváros kivételével közbekapcsolódó kereskedők számára való tekintet nélkül összesen és legfeljebb 3.30 pengővel lehet métermázsánként magasabb az egyesülés mindenkor fennállási állomási árnál.

Korpakiutalás termelők részére

Értesítem azon tehetősebb gazdákat, akik tehenek részére a közellátásügyi igazgatásnál korpát igényeltek, hogy a részükre kiutalt korpamennyiséget a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete H-21. számú kirendeltségének Hunyadi-u. 13. szám alatti telephelyén az igénybejelentési lap szelvényének bemutatása

DEBRECZEN 9 OLVASÓ 1942 IX. 17.

Október 25.: H. Move—M. Szabolcs, Derecske—B. Turul, NyVSC—DEAC, DMTE—D. Húsos, PMÁV—DVSE, —DVSC—K. Levente.

November 1.: DEAC—DVSC, Derecske—NyVSC, B. Turul—H. Move, P. MÁV—DMTE, D. Húsos—K. Levente, M. Szabolcs—DVSE.

November 8.: B. Turul—M. Szabolcs, NyVSC—H. Move, DVSC—Derecske, DEAC—D. Húsos, DMTE—DVSE, K. Levente—PMÁV.

November 15.: H. Move—DVSC, B. Turul—NyVSC, DVSE—K. Levente, P. MÁV—DEAC, D. Húsos—Derecske, M. Szabolcs—DMTE.

November 22.: NyVSC—M. Szabolcs, B. Turul—DVSC, H. Move—D. Húsos, Derecske—PMÁV, DVSE—DEAC, D. MTE—K. Levente.

November 29: DVSC—NyVSC, DEAC—DMTE, Derecske—DVSE, PMÁV—H. Move, D. Húsos—B. Turul, M. Szabolcs—K. Levente.

ATLETIKA

Vasárnap délután Nagyváradon lesz a múlt vasárnapról elmaradt Délkelet—Kelet atletikai viadal. Kelet csapata négy külföldi kénytelen három legjobb versenyzőjét, akik az olasz—magyar válogatott versenyen vesznek részt. Így Bérdi, Bécsy és Bartha nem szerepel Kelet csapatában. A csapat vasárnap reggel 5 órakor indul Debrecenből, Czuna Ferenc MASZ ker. vezető kíséretében 100 m. Korompay M., Hegedűs, 200 m. Korompay M., Hegedűs, 400 m. Nagy V. Ráthonyi 800 m. Nagy Vince, Soltész, 1500 m. Soltész, Kovács, 500 m. Leeskó, Simon, 110 m. gátf. Ráthonyi, Kazár, 400 m. gátf. Ráthonyi, Kazár, Magasugrás dr. Kapos, Varga Távolográs Tóth M., dr. Kapos, Rúdugrás Bodnár Nagy Sándor, Hármasugrás dr. Kapos, Tóth M. Súlydobás: dr. Molnár, Nagy S. Diszkoszvetés: dr. Molnár, Galli, Gerelyvetés: Nagy S., Suhajda, Kalapácsvetés Sándor Nándor, Gedeon, Svédváltó: Tóth M., Hegedűs, Korompay, Nagy V.

tás-birtokos jutalomban nem részesül. A futóhómokon gazdálkodó birtokos pillangósvirágú zöldtrágyanövény, valamint pillangósvirágú takarmánynövény termeléséért részesül kat. holdanként tíz pengő jutalomban, feltéve, hogy az említett zöldtrágya vagy takarmánynövényt 1942 augusztus 15 és 1943 május 15 között elvetette és az 1942. évi őszi vetésterület az előző évi őszi vetésterület az előző évi őszi vetésterületnél nem kisebb.

Aki ez év őszen nagyobb területet vet be kenyérgabonával, termelési jutalomban részesül. A jutalom a többettermelés minden kat. holdja után tíz pengő. A gazdáknak a termelési jutalomra vonatkozó igénybejelentéseit a községi előjáróságnál, illetve polgármesternél a rendelethez előírt bejelentési napon kell megtenniük. A bejelentőlapot a községi előjáróság, illetve polgármester bocsátja az érdekelte gazdák rendelkezésére.

ellenében naponta délelőtt 8—12 óráig a következő sorrendben vehetik át: szeptember 17-én, csütörtökön 2118—2220, szeptember 18-án, pénteken 2221—2320, szeptember 19-én, szombaton 2321—2420, szeptember 21-én, hétfőn 2421—2520, szeptember 22-én, kedden 2521—2620, szeptember 23-án, szerdán 2621—2720, szeptember 24-én, csütörtökön 2721—2820, szeptember 25-én, pénteken 2821—2920, szeptember 26-án, szombaton 2921—3023, tételsz.

Felhívom az igénylők figyelmét arra, hogy a korpa átvétele végett szákot vigyének magukkal. Polgármester.

Debreceni takarmányárak. Széna 6.66—7.96, árpaszalma 4.60, tők (fehér) 10.00, tők (vörös) 5.00.

Villanyvilágítási és motorberendezéseket készít és javít
Horváth József
villamosági vállalkozó
Csapó u. 72. Telefon 11-88.

A sertések összeírását nem jelenti azok igénybevételét. A közellátási miniszter elrendelte a szabad sertéstételek összeírását és zárolását. Az intézkedés célját többen tévesen értelmezték, így a közellátási hivatal közli az érdekeltekkel, hogy az összeírás nem jelenti az összeírt sertések igénybevételét. Csúppán tájékoztató céljára szolgál az összeírás, hogy az ország

szállásait a fennálló sertésállomány figyelembevételével Magyarország egész területén egységesen és közmegnyugvásra rendezhessék.

Szerkesztői üzenetek

Nyilastelepi olvasók. Az ügyvel e lapban nem lehet foglalkozni, azonban sorokat kivizsgálás céljából illetékes helyre juttatjuk.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

János magánnyomozó bizalmasan nyomoz, megfigyel, Virág-utca 21. Telefon 23-78.

985 10. 10

ALKALMAZÁST nyer férfi

Kommenciós gazdasági cselekedet keresek október 1-re, ki harmadmagával szolgál, Debrecen alatti tanyára. Jelentkezni lehet Fanesika 70. szám alatt, Diószegi-út 7 km-es kőnél levő tanyában. 540 vv.

Mézeskalácssegéd Hajdúszoboszlóra felvétetik. Kerékgyártóé. Bánomkert, Mifészékünk villa. 1511

Keresek állandó festőmunkást, vidékre is, szerszám van. Cím a kiadóban 1601

Kifutó azonnal, 14-15 éves, fűszerüzletbe felvétetik. Vigkedvő Mihály-utca 26. 1595

Egy segítő kovácssegéd felvétetik, Nyugati-utca 32. Adlovics. 1485

Asztalossegédet felveszek, Vigkedvő Mihály-utca 8. 1659

Szabótanulót felveszek, Cserépkálya eladó. — Lajos Zsigmond, Miklós-utca 5. 1658

Kifutófiút felvesz Bészler Lajos vasüzlet, Fő-utca 17. 1660

Nagyon szép tágas lakás házi és kerti munkáért azonnal is elfogadható. Házmesterség. Komlóssy-út 56. Reggel 9-ig vagy 3-kor. 1661

Kifutófiú vagy leány felvétetik, Szilágyi Lajos divatháza, Piac 59. 1655

Kifutó kisleányt és fiút felveszek fűszerüzletbe Vörösmarty 11. 1643

Rajz után dolgozó villanyszerelőt felveszek, Fazekas, Péterfia 42. 1487

Szorgalmas, megbízható házmesterpár takarításért szép szoba, konyhás lakás, kap. Csapó 88. 1488

Fiatal fodrászsegéd, tanuló felvétetik, Marosvári fodrász, központi egyetem. 1490

Fodrászsegéd jó fizetés, azonnal felvétetik, lehet idősebb munkás is. Takács, Baranyi-utca 42. 1623

Üzemlakatos, ki már börtényben volt alkalmazásban, felvétetik, Szilágyi börtény. 1627

Tanulót felveszek, Jelentkezni Hunyadi-utca 21., géplakatos műhely. 1639

Kifutófiú saját kerékpárjával azonnal felveszek, Grünfeld cégél, Piac 37. 1631

ALKALMAZÁST keres férfi

Bolgár kertész, elsőrendű specialista, korai és szabadföldi zöldségterményekben felesnek vagy havi díjnak ajánlkozik. Kalesoff István, Kigyó 12. 1629

Tatarozást, átalakítást, szigetelést — júlyanos áron vállal Kállai építőmester, K. Tóth-utca 5. Vargakert. 1618

ALKALMAZÁST nyer nő

Egy nagyobb leányt, ki háziartásban is segít, varrodába felvétetik. Rothermere 5. 1482

Gépiőnt azonnal felvesz Révész ügyvéd, Teleki-utca 102. 1645

Egy fiatal fodrászsegéd felvétetik, Szent Anna 14. 1644

Kifutóleányt, nem iskolaköltést, varrodába felveszek, Piac 79. 1642

Keresek 5 éves kisfiához zsidó kisaszszonyt, ki 3 tagú család részére a főzést is vállalja. Cím a kiadóban. 1641

Keresztyén pénzügykezelő ajánlkozik a Magyar Ruháiparhoz, Jelentkezés kézzel írott ajánlatokkal delelőtt. 1643

Hölgyfodrász segédleány állandóra magas fizetéssel felvétetik. — Nagy, Baltázár 14. 1493

Női szabóságba tanulóleányok fizetéssel felvétetnek. Kossuth-utca 42. 1625

Manikűrözőnő, jól vasondoláló, Nyiregyháza, azonnal keresetlik, Nagy Gábor, Kélmalom utca tizenhárom. 1628

ALKALMAZÁST keres nő

Mosni, vasalni házakhoz megyek. Cím: Oláhné, Rothermere-utca 63. 1626

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTI

Bejárónőt délelőttre jó bizonyítványokkal felveszek Simonyi-útra, Jelentkezhet Piac-utca 75. I. em. jobbra. 1596 vv.

Egész napra fiztá bejárónőt felveszek. Kossuth-utca 71. 1653

Megbízható, ügyes bejárónőt keresek a délelőtti órákra. Dr Konezné, Péterfia 30. 1650

Takarítónő állandó alkalmazást nyerne a Horthy Miklósné Leánykollégiumban Jelentkezni Magoss György-utca 18/c alatt lehet. 1651

Egy bejárónő azonnal felvétetik. Rákóczi-utca 9. Elkezd. 1491

Mindenes bentlakó felvétetik. Piac-utca 67. 1492

Gazdaasszonyt keresek közeli tanyára azonnali belépésre. Jelentkezni lehet vasárnap 9 és 10 óra között a kiadóhivatalban. 1615

Bejárónőnek egy magános középkorú nő felvétetik. Kút-utca 78. 1630

Mindenest keresek közeli tanyára. Jelentkezni lehet vasárnap 9 és 10 óra között a kiadóhivatalban. 1614

Rendes bejárónőt, Burgundia-utcahoz közel lakóit, azonnal felveszek. Havas, Burgundia utca 4., az emeleten. 1632

AJÁNLAT

Varrógép, kerékpárjavítást jótállással vállalok hívásra jövök. Vétel csere eladás Csabó-utca 101. 551 11. 7

Szappannak vasó zsírt szappannra becserél Pál János szappanosmester. Kölcsei 8. 585 10. 15

Sírkövek műköből és termésköből, gyümöl. esősök részére mészalak kapható a Debreceni Műkögyár Rt.-nél. Fűrdő-utca 2. 1219 vv.

Lelőcsőben fest, tisztít Weisz kelmefestő. Arany János-utca 29. Keresztépület 1900 vv.

Ciánóztasson, vizsgálásson Kissel, Kigyó-utca 5. Telefonszám 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Orajavítás, ócska órát veszek, eladok, Schiffmann. Vendég-utca 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Ciánóztasson Csala ciánóztató vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14-27. 517 10. 4

Draperiás függönyöket hosszú rojtal 25 P-től, valódi klóplí csipkeszővel, imprimecanyagokat. Rothermere 36. 8 12. 91

Önkéntes urak! Egyenruhájukat Tegdes olcsón, gyorsan elkészítik. Kálvin-lér 19 Püspöki palota 1618 9. 19

Antikvár tankönyvek legnagyobb raktára. Iskolaszerek nagy választékban kaphatók. Aczél antikváriumban, Széchenyi-utca 2. 230 10. 3

Ágyneművarrás, hímzés, toledózás. Saját tervezőnk, előrajzolásait felelősséggel vállaljuk Favorit, Csapó 24. 1008 10. 21

Bundáját divatosan készíti Katona Vilmos szücsmester, Simonffy u 2. sz. telefon: 12-32. 124 12. 2.

Papusszükségletét legolcsóbban a készítőnél szerezheti be, hozott anyagból is. Textilfeldolgozó. Batthyány-utca 1. 1607

Törött gramofonlemezért 2 pengőt fizetnek. Villanykörtesere 30 fillér. Biró, Hunyadi 22. 1662 12. 17

Kátrányfedelemezek, szigetelőlemezek kaphatók Bészler Lajos vasüzletben, Piac-utca 17. 1610

Szőrmebundákat olcsón készít, javít, alakít Kóvály szücsmester, püspöki palota. 1232 12. 22

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat legmagasabb árban veszek. Fränkl, Piac-utca 73. 984 12. 10

Tört aranyat ezüstöt, brilliánt magas árban veszek. Takács Sándor. Piac-utca 56. 605 10. 4

Használt tankönyvet állandóan magas áron vesz — Grünmann könyvkereskedés, Piac-utca 53. 1817 9. 22

Filmes fényképezőgépet minden méretheben vesz Berzék fotostudio. Üzlete, iac 38. Udvarban. 444 10. 1

Ekszerkészítés, javítás — fogaranyat, ékszerket vesz Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 506 10. 5

ELELMISZER, ITAL Chiffer körül nagyobb mennyiségben eladó. Böszörményi-út 73. 1648

TELJES ELLÁTÁS

Elhelyezést keres I. éves orvoshallgató nő családnál, ahol diák-leány van, a Horthy leánykollégium közelében teljes ellátással, vagy anélkül. Címeket Kandia-utca 5 alá, keresztépületbe kérem. 1619

OKTATÁS

Dr Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró, géprőiskolája, Batthyány-utca 1. szám. Eng. 6475. Telefon: 20-27. Államvizsgára előkészítő, vasúti kedvezmény. 634 11. 30

Lakásért tanítást vállal Németországban járt német-angolszakos gyakorló tanár. Cím Kollégium főkapusánál. 1622

TÁRS

Pénztársat keresek textil, szövet, kötél- szövőt, rőfös és rövid-áru üzlet megkezdésé- hez, külön vásárra járó engedélyem is van. — Kiss László, Timár-utca 21. 1611

RÁDIO

Rádiót javíttasson, alakíttasson évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész. Csapó 81. Telefon: 32-54. 1630 11. 19

BÚTOR

Antik hálóbútor eladó. Értekezni Piac 22. ház- felülvélő. 397 vv.

Modern háló, kombinált szoba, konyhaberendezés hencser, recamié, fotel eladó Hatvan u. 27. 1724 10. 18

Minck a fényes kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 918 9. 27

Antik garnitúra, könyvszekrény, rekamié, modern háló, ebédlő, kombinált szoba eladó. — Kossuth 51. 1505 3. 16

Divány, fotellek, plüss, alighasznált, eladó, Cím kiadóban. 1484

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Egy új kerékpár használt, jó gumival eladó. Kigyó-utca 18. 1. ajtó. 1486 vv.

ÁTADÓ ÜZLET VENDEGLŐ

Eladó egy jömenetlő vendéglő forgalmas helyen elköltözés miatt. Cím a kiadóban. 1479

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Pincét raktárnak keresek a Rákóczi-utca közelében. Ért. Könyök-utca 10. 1649

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Kiadó Mak-utca 8. egyszobás, konyha, előszobás lakás egész udvarral. Eladó stelázi, ebédlőasztal, kis asztalok, divány, varrógép, fürdőkád. sparhelt. ágy. 1637

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Kétszobás, előszobás lakás albérletbe október elsejére kiadó. Vigkedvő 27. 1489

LAKÁST KERES

Bútorozott szobát keres gyermektelen házaspár, ágyemű nélkül is lehet. Szent Anna 25. Asztalosműhely. 1617

Zsidó házaspár bútorozott szobát keres konyha- használatlalt Arany János 59. 1621

BÚTOROZOTT SZOBA

Egyetembe közel bútorozott szoba ellátással kiadó. Dózsa-utca 22. 1657

Légűtéses kis udvari bútorozott szoba teljes úri ellátással kiadó. — Batthyány-utca 17. Felső-emelet 4. 1654

Nagyterdei parkettes szoba bútorral vagy anélkül, esetleg konyha- használatlalt kiadó. Károlyi Gáspár-utca 24. 1481

Egyetemi hallgatóknak központi egyetem- nél parkettes szoba, — esetleg teljes ellátással kiadó. Károly Gáspár- utca 24. 1480

Bútorozott szoba fürdő- szobahasználattal ki- adó. Püspöki palota I. kapu III. em 7. 1646

ELVÉSZETT

Elveszett barnafoltos nőstény vizsla, becsületes megtaláló Széchenyi utca 70. jutalomban részesül. 1604

Elveszett 3 drb lisztjegy, megtaláló 10 pengő ellenében Széchenyi utca 6. sz. hírlapirodában leadhatja. 1650

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Kis alakra jókarban levő átmeneti kabátot vagy kosztümöt keresek. Péterfia 59. Vendéglő. Megbízásból. 1620

INGOSÁG VÉTEL

Táskairógépet, jókarban levő, megveszek, Dr Naményi Gyuláné, Batthyány-utca 1. 1640

Használt, jókarban levő gumival eladott nyegyet vennék 200/300 méretben. Ajánlatokat „Privátnak” jellegre kiadóhivatalba. 1636

INGOSÁG ELADÁS

Nyűtketrechez való dróti és mangorló eladók. Busi huszonegy. 1652

Jókarban levő kőszerszám eladó. Beckmúr. Csokonai-utca 33. 1612

Cserépkálya, vaskályha és bakkos vásári sátor eladó. Monostor- utca 1. 1638

Fehér cserépkálya 70 P-ért eladó. Sesztina-utca 4. 1635

GAZD. TERMÉNYEK

48 kereszt rosz szalma ja helyszínen eladó. Kandia-utca 7. 1333

ELADÓ HAZ

Andrássy-út 71. egy hold szőlő kétszobás lakással eladó Értekezni écsi és Pap ügyvéd- nekél Iparkamara. 1063 vv.

Sürgősen eladó Bolog- kerl, Uray-út 7. sz. ház 905 négyszögöl kerttel. 1494

FÖLDBÉRLET

1800 négyszögöl szőlő és gyümölcsös szoba. konyhás alapincézett lakással és felszerelés- sel bére vagy felbére kiadó — Gerébtelep, György-utca 40. sz. alatt. 1647

ELADÓ ÁLLATOK

Eladó 2 drb mangalca sertés. Poroszlav-út 74. 1624

Ángoranyulak minden elfogadható áron eladók. Simonffy-utca 55. 1634

15 méhes"léd Bokor- kaplárban jutányosan eladó. Értekezni Szé- chenyi-utca 8. Kereszt- épület. 1633

Szerkesztői jelölés: PÁLFI JÓZSEF

Kiadási jelölés: 193 SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felölés nyomdavezető SZIGETHY KÁROLY.